Prentencatechismus

De Geboden

info@prentencatechismus.org

Prentencatechismus

De Geboden

BAUCHART

De geboden van God in het algemeen

1. Om zalig te worden is het niet voldoende om de door God geopenbaarde waarheden te geloven. We moeten ook de geboden van God en van de heilige Kerk onderhouden.
2. Er zijn tien geboden van God.
3. God verkondigde zijn geboden op de berg Sinaï op de vijftigste dag na het vertrek van de Israelieten uit Egypte.
4. Dit zijn de tien geboden zoals God die aan Mozes gaf: *'Ik ben de Heer uw God. U zult geen andere goden hebben ten koste van Mij. U zult geen beelden maken. Buig u niet voor hen neer en bewijs hun geen goddelijke eer. U zult de naam van de Heer uw God niet lichtvaardig gebruiken. Denk aan de sabbat; die moet voor u heilig zijn. Eer uw vader en uw moeder. Dan zult u lang leven op de grond die de Heer uw God u schenkt. U zult niet doden. U zult geen echtbreuk plegen. U zult niet stelen. U zult niet vals getuigen tegen uw naaste. U zult uw zinnen niet zetten op de vrouw van uw naaste U zult uw zinnen niet zetten op het huis van uw naaste, niet op zijn slaaf, zijn slavin, zijn rund of zijn ezel, op niets wat hem toebehoort.'*
5. God schreef de tien geboden op twee stenen tafels. Op de eerste stonden de drie geboden die onze plichten tegenover God voorstellen. Op de tweede stonden de zeven andere die handelen over onze plichten tegenover onszelf en de naaste.
6. De drie eerste gaan over onze plichten tegenover God. Het eerste gebiedt ons God te aanbidden, het tweede om zijn naam te eerbiedigen en het derde om de dag te vieren die aan Hem opgedragen is.
7. De zeven laatste gaan over onze plichten tegenover de naaste. Het vierde gebiedt ons om onze ouders te eren en de zes andere om de naaste geen nadeel te berokkenen, noch in zijn persoon, zijn goederen of zijn eer.
8. God heeft deze geboden al van het begin van de wereld in het hart van de mensen gedrukt. Op de berg Sinaï heeft Hij ze opnieuw afgekondigd omdat de mensen ze vergeten waren door de gevolgen van de erfzonde, de onwetendheid en de driften.
9. De geboden zijn universeel en gelden zowel voor christenen als Israelieten. Christus heeft dat op deze wijze verklaard: "Wilt gij het leven ingaan, onderhoud dan de geboden."
10. Dat bevestigt Hij dan ook in deze parabel : *"Daar kwam een wetgeleerde naar Hem toe om Hem op de proef te stellen. 'Rabbi,' zei hij, 'wat moet ik doen om deel te krijgen aan het eeuwig leven?' Hij zei tegen hem: 'Wat staat er in de wet geschreven? Hoe leest u dat?' Hij gaf ten antwoord: 'U zult de Heer uw God liefhebben met heel uw hart, met heel uw ziel, met heel uw kracht en met heel uw verstand, en uw naaste als uzelf.' Hij zei tegen hem: 'Juist geantwoord! Doe dat en u zult leven.' Maar hij wilde zich rechtvaardigen en vroeg aan Jezus: 'Ja maar, wie is mijn naaste?' Jezus nam weer het woord en zei: 'Op reis van Jeruzalem naar Jericho viel iemand in handen van rovers. Ze schudden hem uit, mishandelden hem en lieten hem halfdood achter. Toevallig kwam er een priester langs die weg; hij zag hem, maar liep in een boog om hem heen. Ook een Leviet die voorbijkwam en hem zag, liep in een boog om hem heen. Toen kwam er een Samaritaan langs die op reis was; hij zag hem en was ten diepste met hem begaan. Hij ging naar hem toe, goot olie en wijn op zijn wonden en verbond ze. Toen zette hij hem op zijn eigen rijdier en bracht hem naar een herberg, waar hij hem verder verzorgde. De volgende ochtend haalde hij twee denariën tevoorschijn en gaf ze aan de waard. "Zorg voor hem," zei hij, "en als u nog meer kosten moet maken, zal ik ze u op mijn terugreis vergoeden." Wie van die drie is naar uw mening de naaste geweest van de man die in handen van de rovers was gevallen?' Hij zei: 'Hij die hem barmhartigheid heeft bewezen.' Jezus zei tegen hem: 'Doe dan voortaan net als hij.'"*
11. Wij zijn verplicht de geboden te onderhouden omdat God als onze opperste meester recht heeft op onze gehoorzaamheid. Met Gods genade is het trouwens makkelijk om ze te onderhouden.

Uitleg van de prent

12. Op deze prent zien we hoe Mozes de twee stenen tafels met Gods geboden ontvangt. Terwijl God zijn geboden aan Mozes geeft, overdekt een zwarte wolk de berg Sinaï; het dondert en bliksemt en het volk hoort een aanhoudend luid trompetgeschal. Daarmee wil God zijn volk aansporen om de wet te onderhouden.

Ex 20:2-17 De tien geboden, Lc 10:25-37 De barmhartige Samaritaan

INRI

De geboden - Eerste gebod van God - Boven al bemin één God

1. In het eerste gebod wordt ons opgedragen om één enkele God te erkennen, aanbidden en dienen.
2. Die plichten vervullen we door het beoefenen van de drie goddelijke deugden: geloof, hoop en liefde.

Over de aanbidding die enkel God toekomt

3. God aanbidden betekent zich volledig onderwerpen aan zijn heerschappij en Hem alle inwendige en uitwendige eer betonen.
4. We betonen inwendige eer voor God, wanneer we bij onszelf de oefeningen van geloof, hoop en liefde overwegen, zonder ze luidop op te zeggen.
5. We betonen God uitwendige eer als we in onze woorden of daden blijk geven van de religieuze motieven die ons bezielen.
6. Waarom moeten we God uitwendige eer betonen?
* Omdat ons lichaam en onze ziel Hem toebehoort,
* Omdat de uitwendige eer de inwendige openbaar maakt en voedt.

7. We betonen God openbare eer door hem in christelijke bijeenkomsten te aanbidden.
8. Wij moeten God openbare eer betonen omdat we verplicht zijn getuigenis van ons geloof af te leggen en aan de naaste te laten zien dat we echte dienaars van God zijn.
9. Wij bewijzen God uitwendige en openbare eer door kruistekens te maken, te knielen, luidop gebeden op te zeggen, in geestelijke gezangen, door het bijwonen van de Heilige Mis en andere kerkdiensten.
10. We moeten vooral tot God bidden 's morgens en 's avonds, wanneer we de kerk binnenstappen, tijdens kerkdiensten en bij het ontvangen van de sacramenten.
11. Niet alleen individuele personen maar ook de burgerlijke maatschappij moet God aanbidden, omdat Hij de opperste heer is van samenlevingen zowel als individuen.
12. We mogen niets anders aanbidden dan God omdat alleen Hij de opperste Heer is van alle schepselen.
13. We aanbidden Jezus Christus, aangezien Hij God is, samen met de Vader en de Heilige Geest.

Over de verering van de heiligen

14. We aanbidden heiligen niet, maar vereren hen en roepen hen aan als vrienden en dienaars van God.
15. De eer die wij aan heiligen bewijzen bestaat erin:
* dat wij hen vereren voor de glorie die zij in de hemel genieten,
* dat we hen aanroepen,
* dat we hun voorbeeld navolgen.

16. Het verschil tussen het gebed tot God en het gebed tot de heiligen is dat we God erkennen als de gever van het goed, terwijl we de heiligen slechts aanroepen als voorsprekers, die bij God met ons en voor ons bidden.
17. De eredienst die wij een heilige betonen wordt *Dulia* geheten. Deze is te onderscheiden van de aanbidding die enkel God toekomt. Deze noemen we *Latria*.
18. Aan de heilige Maagd zijn we een bijzondere eredienst verschuldigd omdat zij ver boven alle andere heiligen verheven is. Deze noemen we *Hyperdalia*.
19. De verering voor Onze-Lieve-Vrouw is heel bijzonder om verschillende redenen:
* Zij is de moeder van God;
* Christus heeft haar op het kruis als onze moeder aangeduid.
* Zij is de koningin van de hemel en het volmaakste van alle schepselen.

20. Als we een ware devotie voor Maria willen bezitten, moeten we haar met een kinderlijke liefde beminnen, met een vast vertrouwen aanroepen en haar deugden navolgen, in het bijzonder de nederigheid en de zuiverheid.
21. Het is nuttig om een kruisbeeld en andere vrome beelden te hebben. Dat is een middel bij uitstek om onze eerbied en liefde voor de godsdienst te tonen.

Uitleg van de prent

22. Op deze prent zien we mensen van alle leeftijden en standen, mannen en vrouwen, die God nederig aanbidden en aanschouwen. De Heer opent zijn armen en ziet met welbehagen op hen neer. Zo toont Hij met welke goedheid Hij onze eerbetuigingen en nederige smeekbedes ontvangt.
23. Bovenaan links zien we de heilige Maagd omringd door engelen. Rechts zien we de heilige Jozef en verschillende andere heiligen.
24. Om God te eren moeten we vooral de drie goddelijke deugden beoefenen. Hiertoe is het nuttig om vaak de oefeningen van geloof, hoop en liefde te overwegen.
25. Wanneer we bekoord worden door het kwade, is het raadzaam om de namen van Jezus, Maria en Jozef te aanroepen. Maak er een gewoonte van!
26. Onze patroonheilige verdient speciale aandacht. We moeten hem meer nog dan andere heiligen vereren.

De geboden - Eerste gebod van God (vervolg) - Bovenal bemin één God

1. We zondigen tegen het eerste gebod:
* door afgoderij;
* door goddeloosheid;
* door bijgelovigheid

2. Afgoderij is het bewijzen van goddelijke eer aan gewone, niet-goddelijke schepselen.
3. We zondigen in de goddeloosheid:
* als we heilige zaken onteren;
* als we spotten met de godsdienst of haar bedienaars;
* Als we met regelmaat onze godsdienstige plichten niet volbrengen.

4. Het onteren van heilige zaken is een zware zonde die we ook heiligschennis noemen. Het bestaat in drie vormen: van personen, van plaatsen en van dingen.
5. We maken ons schuldig aan heiligschennis op personen als we met kwade bedoelingen een aan God toegewijd persoon slecht behandelen.
6. Heiligschennis op plaatsen bedrijven we wanneer we een aan God toegewijde plaats onteren.
7. Heiligschennis op dingen betekent dat we een aan God toegewijde zaak onteren. Bijvoorbeeld: de sacramenten, de gewijde vaten (bv. kelk, monstrans,. . .), de heilige schrift, de relikwieën en de beelden van de heiligen.
8. We zondigen in de bijgelovigheid als we voor het verwerven van bepaalde kennis of om het verkrijgen van bepaalde gunsten, voorwerpen gebruiken, of handelingen stellen die hiertoe geen enkele kracht hebben, noch vanuit de natuur ervan, noch van God, noch vanuit een bepaling van de heilige Kerk.
9. De voornaamste vormen van bijgelovigheid zijn: tovenarij, beheksing en het geloof in voortekenen.
10. Tovenarij is het verkrijgen van iets wonderbaarlijks met de hulp van de duivel.
11. Beheksing is het benadelen van mensen of dieren met de macht van de duivel.
12. Geloof hechten aan voortekenen noemen we bijgelovigheid wanneer we uit willekeurige zaken een voorteken zien voor iets goed of kwaad dat in de toekomst zal plaatsvinden. Voorbeelden van dergelijk bijgeloof is de mening dat er geluks- of ongeluksdagen zouden bestaan of dat, als er ergens 13 mensen aan tafel zitten, één van hen spoedig zal sterven.
13. We zondigen met name in deze gevallen tegen de bijgelovigheid: als we geloof hechten aan kaartleggers, als we naar waarzeggeres luisteren of als we wichelaars raadplegen.
14. Het gebruik van wijwater en andere gewijde zaken is nochtans geen bijgelovigheid. Deze dingen verkrijgen een bijzondere kracht door het gebed dat erover uitgesproken is, in overeenstemming met de richtlijnen van de katholieke Kerk hieromtrent.
15. In het evangelie lezen we hoe Jezus verkopers uit de tempel jaagt, omdat ze een heilige plaats onteren: "*Het was kort voor het joodse Pasen. Jezus begaf zich naar Jeruzalem en zag daar hoe men in de tempel runderen, schapen en duiven stond te verkopen en geld zat te wisselen. Hij knoopte touwen aaneen tot een zweep en joeg ze allemaal de tempel uit, schapen en runderen erbij. De tafels van de wisselaars gooide Hij met geld en al omver. En tegen de duivenverkopers zei Hij: 'Weg ermee! Maak van het huis van mijn Vader geen markt!' Zijn leerlingen beseften dat er geschreven staat: De ijver voor uw huis zal Mij verteren.*"

Uitleg van de prent

16. Deze prent stelt de Israëlieten voor die in de woestijn het gouden kalf aanbaden. Terwijl Mozes op de berg sprak met God, verveelde het volk zich en smeekten ze de hogepriester Aäron om hun een gouden kalf te maken dat ze konden aanbidden. Aäron vervulde hun wens en ze knielden voor de afgod neer en vereerden hem met gebeden en dansen. Mozes kwam intussen van de berg af met de twee stenen tafels waarop de Wet geschreven stond. Toen hij zag wat er gebeurd was, werd hij kwaad, wierp ze op de grond en verbrijzelde ze.
17. Onderaan links zien we Heliodorus, de oppergeneraal van het leger van Seleucus, de koning van Syrië. Deze wilde de schat van de tempel van Jeruzalem roven. Op het ogenblik dat hij deze heiligschennende daad wilde stellen, zag hij een vreselijke ruiter die zich op hem wierp en hem vertrappelde. Terzelfdertijd kwamen twee jonge en goed uitgeruste mannen op hem af en onderwierpen hem aan een vreselijke marteling. Heliodorus verloor het bewustzijn en bezweek roemloos.
18. Saul maakte zich schuldig aan bijgelovigheid toen hij bij de waarzegster Endor te rade ging. Onderaan rechts zien we deze koning met achter hem de waarzegster. Hij vraagt haar om de profeet Samuel te doen verschijnen die een tijdje daarvoor reeds overleden was. Saul meent dat God hem hierdoor de bijzondere genade schenkt om Samuel te zien. Deze kondigt hem aan dat hij de volgende dag zal sterven in de slag met de Filistijnen.
19. Enkel God die alles weet, is in staat om de toekomst te kennen. Daarom is het een grote schande om zijn gezworen vijand, de duivel, daarover te raadplegen. Deze is immers ook maar een schepsel dat geen kennis over de toekomst heeft.

Job 2, 13-17, Ex 32:19-20 Het stierenkalf, 2 Mak 3:22-28 De tempelschat bedreigd, 1 Sam 28:3-25 Saul bezoekt een geestenbezweerster

Tweede gebod van God - Zweer niet ijdel, vloek noch spot

1. Het tweede gebod gebiedt ons om de naam van God de eer te bewijzen die Hem toekomt. Het gebiedt ons tevens om onze beloften na te komen.
2. Met dit gebod verbiedt God ons:
* een valse eed af te lggen en daarbij God tot getuige te nemen (d.i. ijdel te zweren);
* te vloeken;
* verwensingen te uiten;
* beloften te breken.
3. Een eed afleggen of zweren is God tot getuige nemen van wat we zeggen of beloven.
4. Zweren kunnen we doen op drie manieren:
* door bepaalde woorden uit te spreken, zoals "ik doe eed" of "ik zweer";
* door bepaalde handelingen uit te voeren, bv. de hand opheffen;
* door schriftelijk iets onder ede te verklaren.
5. We zweren niet noodzakelijk door de woorden uit te spreken, maar enkel als we hierbij met opzet God tot getuige nemen van onze uitspraak of belofte.
6. Als we zweren op zaken die tot de schepping behoren, nemen we impliciet ook God tot getuige, omdat hij deze dingen geschapen heeft. Het zweren op de hemel of de donder is derhalve hetzelfde als zweren tot God.
7. IJdel zweren betekent concreet:
* zweren tegen de waarheid;
* zweren wanneer dat niet nodig is;
* zweren iets slecht te doen.
8. Zweren tegen de waarheid is onder eed iets verklaren waarvan we weten dat het onjuist is of onder eed iets beloven wanneer we niet van plan zijn om het ook uit te voeren.
9. Zweren tegen de waarheid is steeds een zware zonde. We noemen deze meineed. We begaan steeds een doodzonde als we ons met opzet aan meineed schuldig maken.
10. Meineed is een doodzonde omdat we God ernstig beledigen door Hem als getuige van een leugen of onwaarheid te nemen.
11. Als we ook maar enigszins twijfelen aan iets, mogen we er geen eed over afleggen. Als we de waarheid niet kunnen achterhalen, mogen we er ook niet over zweren, omdat we dan het risico lopen om meineed te plegen.
12. Als we niet het risico willen lopen om deze zonde te begaan, is het best om in het geheel niet te zweren, noch op ons geloof, noch op ons geweten, noch op de waarheid, noch op eender welke andere manier.
13. Eed doen zonder noodzaak is zweren zonder daartoe verplicht te zijn of zweren over onbelangrijke dingen.
14. Zweren zonder noodzaak is een zonde omdat het getuigt van weinig respect om God tot getuige te nemen van iets dat niet belangrijk is.
15. Het is toegelaten om te zweren in zwaarwichtige materies, bv. voor een rechtbank.
16. In dat geval moeten we zweren met diepe eerbied en met het doel om God te vereren, die zelf de Waarheid is.
17. Als we iets onder ede hebben beloofd, zijn we dubbel verplicht om het uit te voeren. Ten eerste moeten we de belofte volbrengen omdat het rechtvaardig is en ten tweede moeten we ze volbrengen uit godsdienstige overwegingen.

Uitleg van de prent

18. Het belangrijkste onderwerp van deze prent is de valse getuigenis van de heilige Petrus. Deze apostel was het huis van de hogepriester Kajafas binnengedrongen toen Jezus werd voorgeleid. Toen hij zich op de voorplaats had gezet om zich te verwarmen, herkende de dienstmeid hem, en riep uit: "Deze was ook met Jezus van Nazareth." Petrus zwoer toen dat hij die man niet kende.
19. Onderaan rechts zien we Jakob en Esau. Esau was eens vermoeid van de jacht teruggekeerd en had zijn broer gesmeekt voor het bord linzensoep, dat die voor zichzelf had klargemaakt. Jakob vond dat prima, op voorwaarde dat Esau hem onder eed beloofde zijn eerstgeboorterecht af te staan. Esau hefte zijn hand op en zwoer zonder noodzaak. Daarmee verloor hij zijn eerstgeboorterecht.
20. Onderaan links zien we zeven mannen die gekruisigd werden onder de regering van koning David, omdat ze de eed van Saul hadden geschonden. Toen Jozua het land van Kanaän in bezit had genomen, had hij de inwoners van Gibeon gezworen hen geen kwaad te zullen doen. Maar Saul had mensen van Gibeon gedood en daarom strafte God deze meineed met een driejarige hongersnood. David vroeg de Gibeonieten hoe hij het leed kon goedmaken dat hen aangedaan was. Zij eisten dat Saul zeven van zijn kinderen zou uitleveren. David voldeed hun wens en kruisigde de kinderen op een berg om zo Gods wraak te milderen.
21. Als we mensen horen vloeken of God belasteren en we kunnen hen dat niet beletten, moeten we toch minstens antwoorden: "Geloofd zij Jezus Christus". Het verdient aanbeveling om dergelijke tekens van vroomheid te stellen. Zo kunnen we aan God eerherstel geven.

Job 18:17 Jezus gevangengenomen en verhoord, Gen 25:29-34 Jakob en Esau, 2 Sam 21:1-9 Het lot van de nakomelingen van Saul

Tweede gebod van God (vervolg) - Zweer niet ijdel, vloek noch spot

1. Iemand die gezworen heeft om een slecht werk te verrichten, is niet verplicht om deze belofte te houden. Hij zou immers de zaak verergeren door een bijkomende zonde te stellen.
2. Herodes bedreef deze zonde toen hij Johannes de Doper liet onthoofden. We lezen in het evangelie van Marcus: *"Koning Herodes hoorde over Hem, want zijn naam was bekend geworden, en ze zeiden: 'Johannes de Doper is uit de doden opgewekt. Daarom zijn die krachten in Hem werkzaam.' Maar anderen zeiden: 'Het is Elia', en weer anderen: 'Het is een profeet als andere profeten.' Toen Herodes dat hoorde, zei hij: 'Die Johannes, die ik heb laten onthoofden, is uit de doden opgewekt.' Want zelf had Herodes Johannes laten arresteren en in de gevangenis laten zetten vanwege Herodias, de vrouw van zijn broer Filippus, omdat hij haar getrouwd had. Want Johannes had tegen Herodes gezegd: 'Het is u niet geoorloofd de vrouw van uw broer te bezitten.' Herodias was daarom op hem gebeten en wilde hem uit de weg ruimen, maar ze had daartoe niet de macht. Want Herodes had ontzag voor Johannes, in het besef dat deze een rechtvaardige en heilige man was, en hij nam hem in bescherming. Als hij naar hem luisterde, raakte hij steeds in verlegenheid, en toch hoorde hij hem graag. Er kwam een gunstige dag toen Herodes op zijn verjaardag een feestmaal gaf voor zijn hofhouding, de legerleiding en de hoge heren van Galilea. De dochter van hem en Herodias kwam binnen en met haar dans deed ze Herodes en zijn gasten een groot genoegen. De koning zei tegen het meisje: 'Vraag me wat je maar wilt, ik zal het je geven.' En hij deed er zelfs een eed op: 'Wat je me ook vraagt, ik zal het je geven, al was het de helft van mijn koninkrijk.' Ze ging weg en zei tegen haar moeder: 'Wat moet ik vragen?' Die zei: 'Het hoofd van Johannes de Doper.' Haastig ging ze recht op de koning af en vroeg: 'Ik wil dat u mij terstond op een schotel het hoofd van Johannes de Doper geeft.' De koning werd bedroefd, maar vanwege zijn eed en omwille van zijn gasten wilde hij het haar niet weigeren. Meteen stuurde de koning iemand van zijn lijfwacht en gaf het bevel om het hoofd van Johannes te brengen. Die ging weg en onthoofdde hem in de gevangenis. Hij bracht zijn hoofd op een schotel en gaf het aan het meisje, en het meisje gaf het aan haar moeder. Toen zijn leerlingen het hoorden, kwamen ze zijn lijk halen en legden het in een graf."*
3. We maken ons schuldig aan godslastering ("blasfemie") wanneer we aan God of zijn heiligen iets oneerbaar toeschrijven; wanneer we iets van hen loochenen; wanneer we hen bespotten.
4. Er zijn twee soorten godslastering: eenvoudige en ketterse.
5. Eenvoudige blasfemie is wanneer we oneerbaar woord aan God richten, zonder evenwel iets te zeggen dat afbreuk doet aan de geloofswaarheden, bv. "verdoeme" (= vervloekt, vermaledijd) of het spottend uitspreken van Gods naam bv. "Jezus!" (ook varianten zoals "Dju", "Geez", "Jeetje",…).
6. Wanneer we voor "verdoeme" (of varianten zoals "verdomme", "verdomd", "doeme", "verdorie",…) het woord "god" plaatsen en dit in boosheid of verachting uitspreken, is dit voor God uiterst lasterlijk. Het is alsof men zegt: "Moge Gods naam vervloekt zijn!". Dit is een afgrijselijke godslastering.
7. Onder ketterse blasfemie verstaan we een godslastering die niet alleen een verachting van God uitdrukt, maar ook een dwaling tegen te rechte leer bevat. Voorbeelden zijn uitspraken als "God is niet rechtvaardig" of "God bekommert zich niet om ons".
8. Een ketterse blasfemie die weloverwogen wordt uitgesproken, is een doodzonde.
9. Wanneer je een godslastering hoort, moet je deze zo snel mogelijk rechtzetten, door bv. te antwoorden: "Geloofd zij Jezus-Christus!"
10. Wanneer we "verdoeme" (of varianten) zeggen, betekent dat dat we onzelf, onze naaste of een ander schepsel kwaad toewensen.
11. We zondigen tegen dit gebod wanneer we onszelf of iemand anders kwaad toewensen, bv. in de uitdrukking: "Ik mag doodvallen als het niet waar is."

Uitleg van de prent

12. Deze prent stelt ons Herodes voor op zijn verjaardagsfeest. Bij hem staat de dochter van Herodias die hem het hoofd van Johannes de Doper vraagt. Links zien we die beulen die het hoofd van Johannes de Doper op een schaal aandragen.
13. Volgens de oude Mozaïsche wet moesten godslasteraars gestenigd worden. Onderaan links zien we een godslasteraar die Mozes liet stenigen nadat hij met God overleg gepleegd had.
14. Onderaan rechts zien we een landbouwer die vloekt op de dieren die hij aanvoert. Zo roept hij hen toe: "Dat de duivel jullie komt halen!". Zijn noodlottige bede wordt verhoord: duivels zaaien paniek in de kudde en zijn dieren lopen weg.

Mc 6:14-29 De dood van Johannes

De geboden - Tweede gebod van God (vervolg) - Zweer niet ijdel, vloek noch spot

1. Een gelofte is een vrijwillige en verplichtende belofte die we aan God maken.
2. De gelofte is een daad van aanbidding. Dit houdt in dat, wanneer we een gelofte doen aan een heilige, we tegelijkertijd aan God zelf beloven om de belofte aan de heilige gestand te doen.
3. We onderscheiden persoonlijke en zakelijke geloftes. Een persoonlijke gelofte verbindt enkel de persoon die haar uitvoert en het beloofde kan niet van de persoon gescheiden worden. We denken bv. aan de gelofte om te bidden. In elk ander geval spreken we van een zakelijke gelofte, bijvoorbeeld de gelofte om 100 EUR aan de armen te geven.
4. Er zijn tijdelijke en eeuwige geloftes volgens de duurtijd van de verplichting.
5. Om een gelofte te kunnen doen, moet aan volgende voorwaarden voldaan zijn:
* de persoon moet bekwaam zijn om de gelofte te stellen en dus tot de jaren van verstand gekomen zijn;
* hij moet ten volle begrijpen wat de eed inhoudt en welke verplichtingen hij met zich meebrengt;
* hij moet de eed stellen met eenzelfde overtuiging als waarmee hij een doodzonde zou begaan.

6. We kunnen ons niet verbinden als we dat niet willen.
7. Als we een gelofte doen omdat we oprecht maar onterecht bang zijn van de mogelijke gevolgen als we het niet doen, maakt dit de gelofte ongeldig. Iets wat op die manier afgedwongen is, kan trouwens God niet behagen.
8. In verband met het beloofde, gelden er volgende regels: 1° het moet haalbaar zijn. Niemand hoeft het onmogelijke te volbrengen. Daarom is de belofte om totaal niet te zondigen ongeldig. Wat we wel kunnen beloven is om zo weinig mogelijk te zondigen of om niet met opzet dagelijkse zonden te begaan.
9. Als de belofte onhaalbaar blijkt, maar wel splitsbaar is in kleinere delen, dan moeten we de belofte minstens gedeeltelijk volbrengen. Als de belofte daarentegen niet splitsbaar is, geldt deze verplichting niet. We hoeven geen inspanningen meer te doen om iets te voltooien dat afhankelijk is van iets anders wat onmogelijk geworden is.
10. Verder geldt: 2° Het beloofde moet ook goed zijn; meer nog, het moet beter zijn dan elke alternatieve gelofte. Zo kan men bv. doorgaans geen gelofte afleggen om te trouwen, ook al is dit op zich goed en zedig. Deze alternatieve gelofte om niet te trouwen en celibatair te leven is immers beter. Dergelijke gelofte om te trouwen is dus ongeldig.
11. Het is wel geldig om dezelfde gelofte meermaals te stellen. Dit vermeerdert immers het engagement en de vroomheid om die plicht te vervullen.
12. Als we een gelofte doen om een goed werk te verrichten met kwade bijbedoelingen, dan is deze gelofte ongeldig. De slechte bijbedoeling vernietigt immers de instrisiek goede karakter van het goede werk.
13. Dit is niet te verwarren met een onbedoeld negatief neveneffect van een goede daad. Daar kan men immers niets aan doen.
14. Ook als de gelofte of eed in een vlaag van overmoed werd gesteld, moet ze toch uitgevoerd worden.
15. Een gelofte is ook geldig als ze gedaan wordt om zichzelf te straffen voor een zonde, bijvoorbeeld: “Ik doe de gelofte om geld te geven aan de armen telkens ik vloek.”
16. Als we een gelofte gedaan hebben, moeten we deze uitvoeren. De Heilige Geest zegt: “Het is veel beter om geen gelofte te doen, dan om de gedane gelofte niet te houden.”
17. Vooraleer we dus een gelofte aangaan, doen we er goed aan:
* te zien of we haar wel kunnen nakomen;
* onze biechtvader om raad te vragen.

18. Als we goede redenen hebben, kunnen we aan de kerk vragen om ons van de verplichting te ontslaan, of om deze om te zetten in een alternatief werk.
19. De meest volmaakte geloften zijn die van de kloosterlingen: armoede, eeuwige zuiverheid en volkomen gehoorzaamheid.

Uitleg van de prent

20. Onderaan links op de prent zien we Jefta die een triomftocht doet na zijn overwinning op Ammon. Hij had de onvoorzichtige belofte gedaan om in het geval van een overwinning het eerste dat hij zou tegenkomen te offeren. Bij zijn terugkomst was echter de eerste die hij zag, zijn eigen dochter die het tegemoet kwam om hem geluk te wensen. Men vermoedt dat de dochter uiteindelijk niet echt geofferd werd, maar toegewijd aan de maagdelijke staat.
21. In het midden is Maria die op driejarige leeftijd naar de tempel in Jerusalem gaat om in de tempel de gelofte van maagdelijkheid af te leggen. Haar ouders, de heilige Joachim en de heilige Anna, begeleiden haar. Aan de voet van de trap ontvangt de hogepriester haar en van boven de zuilengang kijken de heilige grijsaard Simeon en de profetes Anna haar vol bewondering toe en strekken hun armen naar haar uit. Ze wordt vergezeld van engelen, van wie zij de koningin is. Op de vijtien treden van de tempel liggen rozen. Ze stellen de vijftien mysteries van de rozenkrans voor.
22. Onderaan rechts zien we matrozen die knielen bij het altaar van de heilige maagd. Zij hebben tijdens een orkaan de gelofte gedaan om Maria’s heiligdom te bezoeken als ze aan de dood zouden ontsnappen. Ze werden verhoord en komen nu hun schuld inlossen.

Re 11:29-40 De gelofte van Jefta

FEULOT

De geboden - Derde gebod van God - Heilig steeds de dag des heren

1. Het derde gebod zegt dat we de zondag, de "dag des Heren" moeten heiligen.
2. Zondag is de dag van de Heer, een dag die volgens het nieuw verbond in het teken staat van de dienstbaarheid tot God.
3. Vóór de komst van Christus was de zaterdag aan God toegewijd. Deze dag werd sabbat of rustdag genoemd. Hij werd ingesteld om de rust van God na de zes dagen van de schepping te eren.
4. De kerk besloot om de heilige dag over te brengen naar zondag om de twee grote mysteries te eren die op zondag gebeurd zijn: de verrijzenis van Christus (Pasen) en de zending van de Heilige Geest (Pinksteren).
5. Om de zondag te heiligen moeten we de eucharistie bijwonen en ons onthouden van slaafse arbeid.
6. Onder slaafse arbeid verstaat men alle soorten handenarbeid of meer in het algemeen alle werk dat eerder lichamelijk dan geestelijk van aard is. We noemen ze slaafse werken omdat ze doorgaans uitgevoerd worden door mensen die ze uitvoeren om den brode. We denken bijvoorbeeld aan bouwen, werken op het land, marmer, ijzer of wol bewerken, naaien, weven enz.
7. God verbiedt deze werken om de mens te verplichten zijn opperste gezag te erkennen en omdat die werken de mens verhinderen om de godsdienstige oefeningen uit te voeren waarop hij zich die dag moet toeleggen.
8. Slaafse werken blijven slaafse werken ook al wordt men er niet voor betaald.
9. Dit verbod is nuttig voor onze ziel en ons lichaam. Het verplicht ons tot geregelde rust en herstelt onze krachten. Het is goed voor de gezondheid en verlengt ons leven.
10. Ook de werkzaamheden van het gerecht, zoals gesprekken met advocaten, verhoren van getuigen of vonnissen vellen zijn verboden op zondag, tenzij er een goede reden is om het toch te doen.
11. Jaarmarkten zijn verboden tenzij ze jaarlijks op een vaste datum vallen die toevallig een zondag blijkt te zijn. Ook veilingen zijn verboden.
12. Wél toegelaten zijn werken die de geest stimuleren, lichte werkjes zoals keren en de uitoefening van hobby's zoals jagen, vissen of reizen.
13. Op zondag mag men wel studeren, onderwijzen, muziekinstrumenten bespelen (zelfs als men hiermee geld verdient), tekenen, foto's nemen, enz.
14. Beeldsnijden mag evenwel niet, tenzij het enkel de finale afwerking van een beeldhouwwerk betreft.
15. Er zijn enkele omstandigheden waarbij het werken op zondag toch toegestaan kan worden:

* mits uitdrukkelijke toestemming van de pastoor of bisschop;
* indien er een vaste gewoonte bestaat om op zondag een bepaald werk uit te voeren, bv. planten gieten, scheren,…
* als het werk ten dienste van de kerk is, bv. poetsen of versieren van de kerk, het luiden van de klokken enz.

16. De mensen die anderen voor hun laten werken op zondag zijn even schuldig als de mensen die het eigenlijke werk verrichten.
17. Ouders of leidinggevenden die hun kinderen of medewerkers beletten om de zondag te heiligen, begaan een doodzonde en roepen Gods vloek uit over zichzelf en hun familie.
18. Zondigen is nooit geoorloofd. Een zonde bedrijven op zondag is dus geen verzwarende omstandigheid.

Uitleg van de prent

19. Deze prent wil het contrast tonen tussen de mensen die de zondag heiligen en mensen die hem ontheiligen. Bovenaan zien we de kerk, de pastorij, het kerkhof, enkele hoeven en een oud slot. De werkplaatsen en de magazijnen zijn gesloten. De rijtuigen en het landbouwgereedschap liggen er verlaten bij naast de huizen of in de velden. Iedereen gaat naar de kerk om er de mis bij te wonen: de schoolkinderen onder het toezicht van hun leraars, gelovige mannen en vrouwen, jong en oud, arm en rijk. Zij vermijden de cafés waar goddeloze en losbandige mensen zitten en groeten eerbiedig de kruisen die ze op hun weg tegenkomen. Onderaan op de prent zien we een fabriek waar men door zondagswerk de dag des Heeren ontheiligt.
20. Het schenden van de zondagsrust was altijd al een zware ramp voor de mens en zijn gezin. De heilige Jean-Marie Baptiste Vianney, pastoor van Ars zei dikwijls: "Twee soorten mensen zullen nooit rijk worden: zij die 's zondags werken en zij die stelen." Wij lezen dezelfde waarheid in de heilige schrift: "Zij hebben mijn sabbatdagen onteerd (zegt de Heer), en daarom heb ik besloten mijn woede over hen te laten komen."

De geboden - Derde gebod van God (vervolg) - Heilig steeds de dag des Heren

1. De ontheiliging van de zondag is uiterst schadelijk voor de samenleving. God bestraft deze ontheiliging in dit leven nog op verschrikkelijke wijze.
2. In echte nood mag men op zondag toch werken en goede daden stellen, doch dit ontheft de mens niet van de plicht om de heilige Mis bij te wonen.
3. Zogenaamd vrije werken, die eerder geestelijk dan lichamelijk van aard zijn zoals lezen of schrijven, zijn op zondag niet verboden.
4. Het is toegelaten om op zondag op eerlijke wijze en met mate plezier te maken. Nochtans moet men er zich voor behoeden geen gevaarlijke inspanningen te doen die onheil kunnen teweegbrengen. Deze waarschuwing geldt vooral voor jongeren.
5. Behalve het bijwonen van de eucharistie met preek spoort de kerk ons ook aan om godsdienstonderricht of andere kerkelijke diensten bij te wonen.
6. De kerk spoort ons ook aan om op zondag vrome werken te verrichten, zoals daar zijn: de sacramenten ontvangen, de kruisweg gaan, lezen over het geloof, goede werken doen, armen en zieken bezoeken.
7. In het oude verbond werd de ontheiliging van de sabbat met de dood bestraft. De schriftgeleerden en farizeeën die eropuit waren om Jezus op een fout te betrappen, verweten Hem en zijn leerlingen dat ze de sabbat schonden. Jezus, de Zaligmaker, echter toonde hen aan dat de liefde voor de naaste belangrijker is dan de sabbat. Ziehier de beschuldigingen die de farizeeën volgens het evangelie tegen Christus uitten: *In die tijd liep Jezus op sabbat door de korenvelden. Zijn leerlingen kregen honger en begonnen aren te plukken en aten die op. De farizeeën zagen het en zeiden Hem: 'Kijk eens, uw leerlingen doen iets dat op sabbat niet mag.' Maar hij zei: 'Hebt u niet gelezen wat David deed, toen Hij en zijn metgezellen honger kregen? Hoe hij het huis van God binnenging en hoe ze de offerbroden aten, die hij niet mocht eten en ook zijn metgezellen niet, maar alleen de priesters? Of hebt u niet gelezen in de wet dat op sabbat de priesters in de tempel de sabbat ontheiligen en toch onschuldig zijn? Ik zeg u, hier is meer dan de tempel. Als u begrepen had wat dit zeggen wil: Barmhartigheid wil Ik en geen offer, zou u geen onschuldigen veroordeeld hebben. Want de Mensenzoon is Heer van de sabbat.' Hij ging daar weg en kwam in hun synagoge. Daar was iemand met een verschrompelde hand. Ze stelden Hem de vraag: 'Mag men op sabbat genezen?', met de bedoeling om Hem te kunnen aanbrengen. Maar Hij zei hun: 'Als iemand van u een schaap heeft, en het is op sabbat in een kuil gevallen, zal hij het er dan niet uit halen? Hoeveel meer is een mens niet waard dan een schaap? Daarom mag men op sabbat goeddoen.' Toen zei Hij tegen de man: 'Strek uw hand.' Dat deed hij, en ze werd weer even gezond als de andere. Eenmaal buiten, beraamden de farizeeën plannen tegen Hem om Hem uit de weg te ruimen.*
Eens gaf Hij op sabbat onderricht in een synagoge. Daar bevond zich een vrouw die al achttien jaar leed onder een geest die haar ziek maakte. Ze liep krom en was niet in staat zich op te richten. Jezus zag haar en sprak haar aan. 'Vrouw', zei Hij, 'u bent van uw kwaal verlost.' Hij legde haar de handen op en onmiddellijk rechtte ze haar rug, en ze prees God. Geërgerd, omdat Jezus op sabbat iemand genezen had, zei de voorzitter van de synagoge tegen de menigte: 'Zes dagen zijn er om te werken. Dan kunt u komen om u te laten genezen, niet op sabbat.' De Heer gaf hem dit antwoord: 'Huichelaars! Ieder van u maakt toch op sabbat zijn os of ezel los van de voerbak om hem te drinken te geven? Moest deze dochter van Abraham dan op sabbat niet losgemaakt worden van de boeien waarmee de satan haar al achttien jaar geleden heeft vastgebonden?' Toen Hij dat zei stonden al zijn tegenstanders beschaamd.

Uitleg van de prent

8. Bovenaan op de prent zien we hoe Mozes in Gods naam opdracht geeft aan de Israëlieten om een man te stenigen die op de sabbat hout had geraapt.
9. Onderaan links zien we Jezus Christus met achter hem de leerlingen, die enkele korenaren tegen mekaar wrijven om hun honger te stillen.
10. Rechts zien we aan de voeten van Christus een man die een verschrompelde hand heeft, met voor hem de wetgeleerden en farizeeën.
11. Het heiligen van de zondag is goed voor de gezondheid, zegent het werk van de mens, brengt zijn ziel tijdens de mis dichter bij God en schenkt hem de kracht om de zware lasten van het leven te dragen.

Mt 12:1-14, Lc 13:10-17

De geboden - Vierde gebod van God - Vader, moeder zult gij eren

1. Het vierde gebod roept ons op om onze ouders te beminnen, hen te eren, hen te gehoorzamen en hen te helpen wanneer ze in nood zijn.
2. Het beminnen van zijn ouders houdt in dat we een ware genegenheid voor hen koesteren en dit ook tonen in woord en daad.
3. Wij moeten van onze ouders houden omdat zij (samen met God) ons het leven geschonken hebben en omdat ze zich hard voor ons uitsloven.
4. Wanneer je van je ouders houdt, wil dat zeggen dat je hen hoog acht en hun gebreken geduldig verdraagt.
5. Wij moeten onze ouders eren en gehoorzamen omdat zij door God gemandateerd zijn om ons te leiden.
6. Wij kunnen onze ouders eren door God nederig te vragen dat zij in hun werken slagen, dat ze door iedereen geacht en bemind worden en dat de heiligen in de hemel hen welgezind zouden zijn.
7. Wij eren onze ouders ook als we ons leven inrichten in overeenstemming met hun oordeel en hun wil.
8. Ook de heilige Paulus maant ons hiertoe aan: *"Kinderen, gehoorzaam je ouders in de Heer; zo hoort het"* En verder: *"Kinderen, gehoorzaam je ouders in alles, want dit is de Heer welgevallig."*
9. Wij eren ook onze ouders door hun goede werken en hun vroomheid na te volgen. De grootste erkenning die men immers aan iemand kan geven, is dat men hen tracht te volgen in het goede dat ze doen.
10. We eren onze ouders ook door hen raad te vragen en deze raad ook op te volgen.
11. Wij eren tenslotte ook onze ouders wanneer we hen helpen als ze in nood zijn, en hen dan voedsel en bijstand schenken.
12. Christus leert ons dit allemaal, wanneer hij de farizeeën als volgt verwijt: *"'Waarom overtreedt zelfs u het gebod van God door uw traditie? Want God heeft gezegd: Eer uw vader en uw moeder, en ook: Wie zijn vader of moeder vervloekt, moet ter dood gebracht worden. Maar u zegt: "Wie tegen zijn vader of moeder zegt: Ik geef als offergave datgene waarmee ik u had kunnen ondersteunen, die hoeft zijn vader niet meer te eren." Zo ontkracht u het woord van God door die traditie van u."*
13. We moeten altijd onze plichten tegenover onze ouders vervullen, maar in het bijzonder wanneer ze een levensbedreigende ziekte lijden.
14. In dat geval moeten we alle middelen inzetten om ervoor te zorgen dat ze toegang hebben tot een priester die hen de sacramenten van de biecht, de eucharistie en de ziekenzalving kan toedienen, die alle christenen voor ze sterven moeten ontvangen.
15. Als we daarvoor zorgen, hoeven ze niet meer bang te zijn voor de dood. Ze worden dan gesterkt en a.h.w. omgeven door een plechtige stoet bestaande uit de deugden van geloof, hoop, liefde en godsdienst. Ze zullen dan zelfs verlangen naar de dood omdat het hen doet binnentreden in de gelukkige eeuwigheid.
16. Tenslotte voegen we hier nog aan toe dat we onze ouders ook na hun dood moeten eren door ervoor te zorgen dat ze een waardige begrafenis krijgen, dat we zielenmissen voor hen laten opdragen en dat we hun laatste wilsbeschikkingen strict naleven.
17. Nadat uw ouders gestorven zijn, moet je hun testament uitvoeren en voor hun zielenrust bidden.
18. God zegent en beloont zelfs op aarde de kinderen die hun ouders eren.
19. Een kind dat zijn ouders zwaar beledigt of hen verlaat wanneer ze in nood zijn, wordt door God vervloekt en door de mensen gehaat.
20. Het voorbeeld bij uitstek van gehoorzaamheid dat kinderen moeten navolgen, is natuurlijk Jezus, die Maria en Jozef onderdanig was zolang hij met hen in Nazareth verbleef.

Uitleg van de prent

21. Bovenaan op de prent zien we Jezus die zijn moeder Maria helpt in het huishouden en zijn vader Jozef bij het werk.
22. Onderaan links zien we de jonge Tobias die in aanwezigheid van de engel Rafael zijn vaders blindheid geneest door zijn ogen in te wrijven met de gal van een vis die hij van zijn reis had meegebracht.
23. Rechts zien we hoe Jezus, de Zaligmaker, zijn voedstervader Jozef bijstaat in zijn doodstrijd. Hij drukt zijn vader aan zijn goddelijk hart.
24. Als we ons een idee willen vormen van de echte vreugde die goede kinderen aan hun ouders kunnen geven, moeten we zeker lezen over de ontroerende geschiedenis van Jozef, de zoon van Jacob. Toen de broers na een gelukkige reis in het land Kanaän terugkeerden, riepen ze uit de verte hun vader toe: 'Jozef, uw zoon leeft nog en is koning over heel Egypte!' Jakob kon zijn oren bijna niet geloven, maar toen ze hem alles vertelden en hem de koninklijke wagen met geschenken toonden, riep hij vol blijdschap: 'Voor mij is het al voldoende te weten dat hij nog leeft. Voor ik sterf, wil ik hem terugzien. Laten we gaan!'

Ef 6:1, Kol 3:20, Mt 15:3-6 Rein en onrein, Tob 11:1-19 Tobits genezing, Gen 45:26-28

De geboden - Vierde gebod van God (vervolg) - Vader, moeder zult gij eren

Plichten jegens de familie en de oversten

1. Het vierde gebod houdt ook in dat we niet alleen onze ouders, maar ook onze bloedverwanten en oversten moeten eren.
2. Onze geestelijke oversten zijn de paus, de bisschoppen en de priesters.
3. Onze wereldlijke oversten zijn de koning en de personen die in zijn naam besturen.
4. Wij moeten
* onze geestelijke en wereldlijke oversten eren,
* hen gehoorzamen in de mate dat hun opdrachten niet indruisen tegen Gods geboden,
* voor hen bidden

5. Ziehier wat er geschreven staat over bisschoppen en priesters: *"De oudsten die zich goede bestuurders tonen, verdienen dubbele eer, vooral als zij de zorg voor de prediking en het onderricht op zich hebben genomen."*
De Galaten gaven zodanige tekenen van echte liefde aan de heilige Paulus, dat hij dit ongelofelijke bewijs van hun goedheid geeft: *"Want het is een feit: als het mogelijk was geweest, had u uw ogen uitgerukt om ze mij te geven."*
6. We moeten priesters ook geven wat ze nodig hebben voor hun onderhoud. De apostel vraagt: *"Welke soldaat betaalt ooit zijn eigen soldij?"*
Er staat ook geschreven in Ecclesiasticus: *"Vrees de Heer en eer de priester en geef hem zijn deel, zoals je bevolen is: de eerstelingen, het schuldoffer, de schouderstukken, het heiligingsoffer en de eerstelingen van heilige bijdragen."*
7. We moet ook in het bijzonder de heilige vader bijstaan, nu hij geen pauselijke staten meer bezit.
8. Paulus leert ons ook dat we hen moeten gehoorzamen: *"Gehoorzaam uw leiders en doe wat zij verlangen; zij zijn dag en nacht voor u in de weer, want zij moeten daarvoor verantwoording afleggen."*
9. Wij moeten ook voor hen bidden om zij voor het welzijn van de zielen hun tijd en hun leven opofferen en ondankbaarheid vaak hun deel is.
10. Christus zegt zelfs dat we slechte priesters moeten gehoorzamen als ze ons goede raad geven. Over de wetgeleerden en farizeeërs zegt hij: *"Op de stoel van Mozes hebben de schriftgeleerden en de farizeeën plaatsgenomen. Doe en onderhoud daarom alles wat ze u zeggen, maar handel niet naar hun daden. Zelf doen ze niet wat ze zeggen."*
11. Hetzelfde geldt voor koningen, prinsen, overheden en alle anderen aan wie wij gehoorzaamheid verschuldigd zijn.
12. De apostel Paulus schrijft in zijn brief aan de Romeinen dat wij hen eer en achting verschuldigd zijn. Op een andere plaats gebiedt hij ons voor hen te bidden.
13. De heilige Petrus zegt: *"Schik u naar alle menselijke instellingen ter wille van de Heer: naar de keizer als het hoogste gezag, en naar de gouverneurs, omdat zij door Hem zijn aangesteld"*. De eer die wij hen betonen, wordt immers tot God gericht.
14. We mogen nooit in opstand komen tegen de overheid omdat
* God het verbiedt en
* opstanden de grootste bron van onheil zijn voor een samenleving.

15. Bij verkiezingen moeten we in het belang van het land en het geweten, stemmen voor iemand die eerbied heeft voor God, de godsdienst, het recht en alle wijze en christelijke vrijheden.
16. Als onze ouders of andere oversten ons iets zouden opdragen dat slecht is, dan mogen we hen niet gehoorzamen en moeten we hen eerbiedig te kennen geven dan ons geweten dit niet toelaat. We moeten immers eerder aan God dan aan de mensen gehoorzamen.

Uitleg van de prent

17. Bovenaan links zien we de paus omringd door kardinalen, bisschoppen en priesters. Zij ontvangen huldeblijken van koningen, overheden, soldaten en volkeren.
18. Rechts ontvangt een koning eerbetuigingen van zijn onderdanen.
19. In het midden zien we Ruth, de schoonmoeder van Noëmi. Ruth begeleidde Noëmi in het land van Moab te Bethlehem. Ruth geeft ons een treffend voorbeeld van de liefde van kinderen: ze bracht korenaren naar haar schoonmoeder, die deze verkruimelde om ervan te eten.
20. Onderaan links zien we deugdzame en leergierige leerlingen die oplettend en eerbiedig luisteren naar hun leraars. Rechts zien we de verschrikkelijke straf die aan 42 kinderen werd opgelegd toen ze de profeet Elizeus beschimpten en hem kaalkop noemden. Zij werden door twee beren verscheurd.
21. De farizeeën en schriftgeleerden die op wraak uit waren, zeiden eens tot Jezus: *"Mogen we aan de keizer belasting betalen of niet?" Maar Hij doorzag hun valse bedoeling en zei: "Geef dan aan de keizer wat van de keizer is, en aan God wat van God is."*

1 Tim 5:17, Gal 4:15, 1 Kor 9:7, Sir 7:31, Heb 13:17, Mt 23:2-3, 1 Pet 2:13-14, Rt 2:1-2, Lc 20:22-25

OPVOEDING
GOEDE VOORBEELDEN
VERMANING

De geboden - Vierde gebod van God (vervolg) - Vader, moeder zult gij eren

Plichten van ouders tegenover hun kinderen

1. Ouders hebben de volgende verplichtingen:
* Ze moeten zorgen voor het onderhoud en de gezondheid van hun kinderen;
* ze moeten hun christelijk op te voeden;
* ze moeten over hen waken en hen vermanen waar nodig;
* ze moeten hun het goede voorbeeld te geven.

2. De eerste plicht van ouders tegenover hun kinderen is dat ze van hen houden zonder onderscheid, met een christelijke liefde en onafgezien van hun gebreken.
3. De ouders moeten hun kinderen zien als het kostbaarste geschenk dat God hun gegeven heeft. God zal hen hierover streng beoordelen.
4. *De ouders moeten zorgen voor het onderhoud van hun kinderen.* Dit betekent dat ze hen moeten voeden, kleden, opleiden volgens hun vermogens en ervoor zorgen dat ze een gepaste levensstaat kiezen.
5. *De ouders moeten hun kinderen christelijk opvoeden.* Dit houdt in:
* ze moeten hen de voornaamste geloofspunten en de geboden aanleren;
* ze moeten hen cathechismusonderricht laten volgen en naar een katholieke school sturen;
* ze moeten hen aansporen om God te beminnen en de gelegenheden tot zonde te ontvluchten;
* ze moeten hen naar de biecht sturen van zodra ze de jaren van verstand bereikt hebben en
* ze mogen zich niet tegen hun roeping verzetten.

6. Vooraleer ze hun kinderen een keuze laten maken over hun levensstaat, moeten de ouders bidden om Gods wil te kennen. Ze moeten hun kinderen met goede raad geven bijstaan en hen volledige vrijheid geven om de roep van God te beantwoorden, hetzij voor het priesterschap, hetzij voor het kloosterleven.
7. De ouders moeten voor hun kinderen niets anders wensen dan Gods wil, zoals ons dat geleerd wordt in het antwoord van Jezus aan de moeder van de apostelen Jacobus en Johannes: *"Toen kwam de moeder van de zonen van Zebedeüs bij Hem, samen met haar zonen; ze viel voor Hem op de knieën om Hem iets te vragen. Hij zei tegen haar: 'Wat wil je?' Ze antwoordde: 'Zeg dat deze twee zonen van mij een plaats krijgen in uw koninkrijk, één rechts en één links van U.' Maar Jezus antwoordde: 'Jullie weten niet wat je vraagt. Kunnen jullie de beker drinken die Ik zal drinken?' Ze zeiden Hem: 'Ja, dat kunnen we.' Hij zei hun: 'Mijn beker zullen jullie drinken, maar rechts en links van Mij zitten? Het is niet aan Mij om dat te vergeven. Dat wordt aan diegenen gegeven, voor wie dat door mijn Vader is weggelegd.' Toen de tien anderen dat hoorden, ergerden zij zich aan de twee broers. Maar Jezus riep hen bij zich en zei: 'Jullie weten dat de leiders van de volken heerschappij voeren over hen en de grote mannen hun gezag laten gelden. Zo moet het onder jullie niet zijn. Integendeel, wie groot wil worden onder jullie, moet jullie dienaar zijn, en wie onder jullie de eerste wil zijn, moet jullie slaaf zijn. Zoals de Mensenzoon niet gekomen is om gediend te worden, maar om te dienen, en om zijn leven te geven als losgeld voor velen.'"*
8. *De ouders moeten hun kinderen vermanen.* Dit betekent dat ouders het gedag van hun kinderen moeten opvolgen en waar nodig hen berispen en straffen als zij stout zijn. Ze moeten dit beheerst doen met als enig doel om hun leven te beteren.
9. *De ouders moeten hun kinderen het goede voorbeeld geven.* Dit betekent dat de ouders hun godsdienstige plichten moeten vervullen: bidden, naar de mis gaan, de sacramenten ontvangen en alles vermijden wat kinderen tot zonde zou kunnen aanzetten (bv. vloeken, roddelen, liegen of godslasterlijk spreken)

Uitleg van de prent

10. Midden op de prent zien we de heilige Anna die haar kind, de heilige maagd Maria, leert lezen. Achter Maria staat de heilige Joachim, haar vader, die haar met tederheid aanschouwt.
11. Bovenaan rechts leert Blanca van Castilië haar zoon, koning Lodewijk IX de Heilige bidden. Ze zegt hem: "Mijn zoon, ik zou u nog liever zien sterven, dan dat je doodzonde zou begaan."
12. Bovenaan links dwingt een heer zijn zoon vergiffenis te vragen aan een arme die hij bespotte.
13. Het onderste deel van de prent toont welke verschrikkelijke straffen ons te wachten staan als we nalaten om onze kinderen terecht te wijzen. De hogepriester Eli had twee zonen die het volk opruiden om zich van de eredienst van de Heer af te keren. Hij was echter te toegevend voor zijn kinderen en ondervond, net zoals zjin kinderen, de gevolgen van Gods woede. Op zeker moment vernam hij dat de Ark door de Filistijnen was weggevoerd en zijn zonen samen met 30.000 Israëlieten gesneuveld waren. Hij was door dat noodlottige nieuws zo aangedaan dat hij achteroverviel, zijn nek brak en stierf.

Mt 20:20-28 De eerste onder jullie moet dienaar zijn, 1 Sam 4:18 De ondergang van Eli en zijn nakomelingen

REGLEMENT DE VIE
PRIERE MATIN ET SOIR

De geboden - Vierde gebod van God (vervolg) - Vader, moeder zult gij eren

Plichten van leidinggevenden tegenover hun ondergeschikten

1. Leidinggevenden hebben deze plichten:
* ze moeten zich welwillend en rechtvaardig opstellen tegenover hun medewerkers;
* ze moeten zorg voor hen dragen in ziekte en gezondheid;
* ze moeten waken over hun gedrag;
* ze moeten ervoor zorgen dat zij God dienen en onderwezen worden in de geloofswaarheden.

2. Leidinggevenden mogen dus hun medewerkers geen eisen stellen die het uitvoeren van hun godsdienstige plichten zou bemoeilijken, m.n. het onderhouden van de zondagsrust, de vasten en Pasen. Zij moeten hun medewerkens aansporen tot het onderhouden van deze plichten.

3. Deze verplichting is geworteld in het evangelie, waar Jezus stelt dat leiders Hem rekenschap zullen moeten afleggen voor de mensen die aan hun leiding zijn toevertrouwd.

Uitleg van de prent

4. Deze prent geeft ons twee voorbeelden van hoe leiders trouw hun plichten tegenover hun ondergeschikten nakomen. *"Toen Hij in Kafarnaüm was gekomen, kwam een honderman naar Hem toe die Hem te hulp riep. Hij zei: 'Heer, mijn kind ligt verlamd thuis, met vreselijk veel pijn.' Hij zei hem: 'Ik zal het komen genezen.' De centurio antwoordde daarop: 'Heer, ik ben niet waard dat U onder mijn dak komt, maar spreek een woord en mijn kind zal beter worden. Want ik ben iemand die onder bevel staat en soldaten onder zich heeft. Tegen de een zeg ik: "Ga!" en hij gaat, en tegen de ander: "Kom!" en hij komt, en tegen mijn slaaf: "Doe dit!" en hij doet het.' Toen Jezus dit hoorde, was Hij verbaasd, en Hij zei tegen degenen die Hem volgden: 'Ik verzeker u, bij niemand in Israël heb Ik zo'n groot vertrouwen aangetroffen. Ik zeg u dat velen uit oost en west zullen komen en aan tafel zullen gaan met Abraham, Isaak en Jakob in het koninkrijk der hemelen. Maar de kinderen van het koninkrijk zullen in de uiterste duisternis geworpen worden. Het zal daar een gejammer zijn en een tandengeknars.' Jezus zei tegen de centurio: 'Ga maar naar huis; het moge u gaan overeenkomstig uw vertrouwen.' En op datzelfde uur werd zijn kind beter."*

5. Bovenaan op de prent zien we hoe de honderdman knielt bij Jezus' voeten, met de apostelen rond Hem. Twee dienstknechten die de honderdman vergezelden, staan eerbiedig achter hem.

6. Onderaan links zien we een tweede voorbeeld: dat van de heilige Elzear, graaf van Sabran in de Provence. Hij stelde voor zijn personeelsleden een lijst op met geboden voor een geregelde levenswijze. Deze lijst liet hij aanplakken in één van de prachtigste zalen van zijn paleis, en hij riep al zijn personeel bijeen om hen de regels uit te leggen. Ziehier een samenvatting van de voornaamste leefregels:
* Morgen- en avondgebed
* De Heilige Mis bijwonen
* Vaak de sacramenten ontvangen
* Verering van de heilige Maagd en de heilige Jozef
* Luiheid vermijden
* Slecht gezelschap mijden
* Geen ruzie maken.

De heilige Elzear staat recht op zijn zetel, en legt aan zijn personeel de levensregel uit. De zaal is versierd met een kuis en een beeld van de heilige Maagd Maria. De heilige Delphina, echtgenote van Elzear, woont de uiteenzetting bij. Zij wordt afgebeeld met een klein groepje diensters en eredames die aan de linkerkant van heilige Elzear staan.

Plichten van ondergeschikten tegenover hun oversten

7. Ondergeschikten moeten
* hun oversten eren;
* hun trouw dienen;
* hun gehoorzamen in de mate dat de taken niet strijdig zjn met Gods wet.

8. Ondergeschikten moeten hun oversten zien als plaatsvervangers van God, en hen dus gehoorzamen zoals ze God gehoorzamen.

9. Onderaan rechts zien we Eliëzer, de dienaar van Abraham, die een treffend voorbeeld van dienstbaarheid aan zijn overste geeft. Hij onderneemt een lange reis naar Mesopotamië om een vrouw te zoeken voor Isaak, de zoon van Abraham. Op gegeven dag bevindt hij zich, met zijn bruidsgeschenken, aan een waterput. Daar ontmoet hij Rebekka, de dochter van Betuël, die de zoon was van Milka, de vrouw van Abrahams broer Nachor. Ze biedt hem water aan. Eliëzer herkent hierin een teken van God en biedt haar de geschenken aan.

Mt 8:5-13 Genezingen in Kafarnaüm, Gen 24 Een vrouw voor Isaak

De geboden - Vijfde gebod van God - Dood niet, geef geen ergernis

Het verbiedt: de doodslag

1. Het vijfde gebod verbiedt:
* andere mensen te doden zonder wettige macht en reden;
* zichzelf te doden en een duel aan te gaan;
* de medemens te kwetsen, kwaad over hem te spreken of hem te haten

2. Het doden van anderen noemen we moord; het doden van zichzelf noemen we zelfmoord.
3. We begaan een moord wanneer we iemand met opzet en zonder wettige reden van het leven beroven.
4. Het is geoorloofd en niet zondig om een medemens te vermoorden in de volgende gevallen:
* in een rechtvaardige oorlog;
* in geval van wettige zelfverdediging;
* in uitvoering van het vonnis van een rechtbank

5. We begaan een zware zonde als we iemand de dood toewensen of ons over iemands dood verheugen, wanneer we dat doen uit haat of uit eigenbelang.
6. We mogen niet de dood van iemand bespoedigen om zijn lijden te verzachten.
7. Enkel God is meester over leven en dood. Het is dus niet toegelaten om zichzelf van het leven te beroven, ook al is men zeer ongelukkig.
8. Iemand die zelfmoord pleegt gaat naar de hel omdat hij meestal geen tijd heeft om zijn daad te berouwen.
9. Vrijwillige en voorbedachte zelfmoord is een zodanig grote zonde dat de kerk niet toelaat dat deze mensen begraven worden in gewijde grond.
10. Het is nooit toegelaten om een onschuldig persoon van het leven te beroven. Ook de staat kan dit niet toelaten. Het algemeen welzijn of de toestemming van het slachtoffer kunnen niet als argument gebruikt worden. Niemand kan dus ooit instemmen met zijn eigen dood omdat wij geen meester zijn van ons eigen leven en doden instrinsiek slecht is.
11. We mogen ook nooit onszelf de dood toewensen, tenzij vanuit het verlangen om God in de hemel te aanschouwen of om Hem niet langer te ontstemmen hier op aarde.
12. Het is verboden om een duel aan te gaan, omdat men zich daarmee blootstelt aan een mogelijke dood en daarom zichzelf of zijn tegenstander in het verderf stort.
13. Ook de toeschouwers van een duel zijn even schuldig, omdat zij door hun aanwezigheid het duel legitimeren.
14. Iemand die zijn naaste haat, is geen leerling van Christus meer, want Hij heeft in het evangelie verklaard dat men zijn volgelingen zal herkennen aan hun onderlinge liefde: *"Jullie hebben gehoord dat er gezegd is: Oog om oog en tand om tand. Maar Ik zeg jullie een zaak niet uit te vechten met iemand die je kwaad heeft gedaan. Maar als iemand jou een klap op je rechterwang geeft, houd hem dan ook de andere voor. Als iemand een geding tegen je aanspant om je hemd te krijgen, geef hem dan ook je jas. Als iemand je dwingt hem een mijl te begeleiden, ga er dan twee met hem mee. Geef aan wie jou iets vraagt, en wend je niet af als iemand van je wil lenen. Jullie hebben gehoord dat er gezegd is: U zult uw naaste liefhebben en uw vijand haten. Maar Ik zeg jullie: heb je vijanden lief en bid voor wie je vervolgen, dan zullen jullie kinderen worden van je Vader in de hemel, want die laat zijn zon opgaan over slechten en goeden, en Hij laat het regenen over rechtvaardigen en onrechtvaardigen. Want als je liefhebt wie jou liefheeft, welk loon verdien je dan? Doen de tollenaars dat ook niet? Als je alleen je broeders groet, wat voor bijzonders doe je dan? Doen de heidenen dat ook niet? Jullie zullen dus onverdeeld goed zijn, zoals jullie hemelse Vader onverdeeld goed is."*
15. Niemand mag wraak nemen voor een belediging. Het komt alleen aan God toe om zondaars te straffen en Hij alleen houdt zich het recht voor om verdrukte onschuld te wreken.

Uitleg van de prent

16. Bovenaan deze prent zien we Kaïn die uit afgunst zijn broer Abel doodde. Hij wilde vluchten maar God veroordeelde zijn misdaad, vervloekte en verdreef hem.
17. Onderaan rechts zien we Architophel die zichzelf ophangt omdat hij Absalon overhaalde om zijn vader David van de troon te stoten.
18. Onderaan links zien we twee mannen in een duel. Een vroom christen heeft zich tussen hen geplaatst, bedaart hen met de ene hand, en houdt hen in de andere hand een kruisbeeld voor met daarop Christus die hen ziet hen hun gedrag veroordeelt.
19. Jezus de Verlosser bidt aan het kruis voor zijn beulen. Zo brengt hij in vervulling wat Hij tijdens de bergrede over de liefde zei: "Bemin uw vijanden, doe goed aan de mensen die u haten, bid de mensen die u vervolgen of kwaad over u spreken." Mogen wij dan onze naaste haten en kwaad met kwaad vergelden?

Mt 5:38-48

FEULOT

De geboden - Vijfde gebod van God (vervolg) - Dood niet, geef geen ergernis

Het verbiedt : de ergernis

1. Het vijfde gebod verbiedt ons om de naaste te ergeren.
2. We geven ergernis wanneer we andere mensen aanzetten om te zondigen doorwat we zeggen, of wat we wel of niet doen.
3. We geven met name ergernis in deze gevallen:
* als we slecht spreken over de godsdienst, de liefde of de zuiverheid;
* als we anderen slechte raad geven en hen zo aanzetten tot zonde of hen op het slechte pad brengen.
4. We geven ergernis wanneer we aan de naaste profane of onzedige geschriften bezorgen, en meer nog wanneer men zelf dergelijke geschriften opstelt.
5. Het geven van ergernis is een grote zonde omdat het zielen in het verderf stort die Christus met zijn bloed verloste, en ook omdat de ergernis dikwijls onherstelbaar is.
6. Sommige mensen nemen aanstoot aan daden die helemaal niet slecht zijn, en grijpen die aan als een gelegenheid tot zonde. Een goed vorbeeld daarvan zijn de farizeeën die zich ergerden aan de goede werken van Jezus Christus en zijn leerlingen. De heilige Markus geeft er twee voorbeelden van in zijn evangelie:

Johannes zei tegen Hem: 'Meester, we hebben iemand in uw naam demonen zien uitdrijven, en wij hebben hem tegengehouden, omdat hij geen volgeling van ons was.' Maar Jezus zei: 'Houd hem niet tegen, want iemand die in mijn naam een machtige daad verricht, zal niet gauw kwaad van Me spreken. Immers, wie niet tegen ons is, is vóór ons. Want als iemand je een beker water geeft omdat jullie van Christus zijn, Ik verzeker jullie, zijn loon zal hem niet ontgaan. Wie één van deze kleinen die op Mij vertrouwen ten val brengt, kan beter met een molensteen om zijn nek in zee geworpen worden. Als je hand je ten val brengt, hak haar dan af; je kunt beter verminkt het leven ingaan dan met twee handen in de hel verdwijnen, in het onblusbaar vuur. Als je voet je ten val brengt, hak hem dan af; je kunt beter kreupel het leven ingaan dan met twee voeten in de hel gegooid worden. Als je oog je ten val brengt, ruk het dan uit; je kunt beter met één oog het koninkrijk van God ingaan dan met twee ogen in de hel gegooid worden, waar hun worm niet van ophouden weet en het vuur niet dooft. Want iedereen zal met vuur gezouten worden. Zout is iets goeds. Maar als het zout zouteloos wordt, waarmee zul je het dan weer zout maken? Heb zout in jezelf, en leef in vrede met elkaar.'

De farizeeën en enkele schriftgeleerden uit Jeruzalem kwamen bij Hem. Ze zagen dat sommige van zijn leerlingen hun brood aten met onreine, dat wil zeggen met ongewassen handen. Want als de farizeeën en alle Joden niet met een beetje water hun handen gewassen hebben, eten ze niet, omdat ze vasthouden aan de traditie van de oudsten; en wat van de markt komt, eten ze niet zonder het te wassen. Zo zijn er vele andere dingen waar ze uit traditie aan vasthouden: het spoelen van bekers, kruiken en koperen vaatwerk. De farizeeën en de schriftgeleerden vroegen Hem: 'Waarom gedragen uw leerlingen zich niet naar de traditie van de oudsten, maar eten ze hun brood met onreine handen?' Hij zei tegen hen: 'Treffend heeft Jesaja over u geprofeteerd, huichelaars, zoals geschreven staat: Dit volk eert Mij met de lippen, maar hun hart is ver van Mij. Hun verering stelt niets voor; wat ze als ware leer brengen, zijn voorschriften van mensen. U laat het gebod van God los en houdt vast aan de traditie van mensen.'

Uitleg van de prent

7. Wanneer we ergernis gegeven hebben, moeten we de gevolgen daarvan zo goed mogelijk proberen te herstellen door:
* de mensen die men ergerde terug op het goede pad te brengen;
* hen hiertoe aan te moedigen door zelf het goede voorbeeld te geven;
* voor hen te bidden

8. De mensen die hun plichten niet nakomen met als excuus dat anderen het ook niet doen, zijn schuldig en irrationeel. Het is gewoon dom om zichzelf in het verderf te storten omdat anderen dat ook doen.
9. Deze prent stelt Jezus Christus met zijn leerlingen voor. Zijn ene hand wijst naar een kind dat Hij liet komen; zijn andere hand wijst naar een man die men met een molensteen om de hals in de zee werpt.
10. Jezus zag steeds welwillend op kinderen neer: *"Laat de kinderen tot mij komen; niemand mag ze hinderen, want aan hen behoort het Rijk Gods."* Dan omhelsde hij de kinderen, legde hun de handen op en zegende hen.

Mc 9:38-50, Mc 7:1-8 Rein en onrein, Lc 18:16

ESAU EN JAKOB
MARTELAARSCHAP VAN St. CYPRIANUS

De geboden - Vijfde gebod van God (vervolg) - Dood niet, geef geen ergernis

Wat ons wordt voorgeschreven

1. Dit gebod gebiedt ons:
* om onze vijanden te vergeven;
* om ons met hen te verzoenen;
* goed te zijn voor hen indien mogelijk;
* de behoeftigen bij te staan.

2. Onze eerste plicht tegenover onze vijanden is om hen te vergeven.
3. Deze plicht is zo dwingend, dat Jezus zelf in het evangelie zegt dat er geen vergeving is voor mensen die weigeren te vergeven: *"Denk niet dat Ik gekomen ben om de Wet of de Profeten op te heffen. Ik ben niet gekomen om ze op te heffen, maar om ze te vervullen. Want Ik verzeker jullie; eer hemel en aarde vergaan, zal er niet één punt of komma van de wet afgaan voor het allemaal gebeurd zal zijn. Wie één van die geringste geboden ontkracht* en dat de mensen leert, zal de geringste genoemd worden in het koninkrijk der hemelen. Maar wie ze onderhoudt en leert, zal groot genoemd worden in het koninkrijk der hemelen. Want Ik zeg jullie: als jullie gerechtigheid niet méér betekent dan die van de schriftgeleerden en farizeeën, zul je het koninkrijk der hemelen zeker niet binnengaan. Jullie hebben gehoord dat tot de ouden gezegd is: U zult niet doden. Wie doodt, zal uitgeleverd worden aan het gerecht. Maar Ik zeg jullie: ieder die zijn broeder een kwaad hart toedraagt, zal uitgeleverd worden aan het gerecht. Wie "leeghoofd" zegt tegen zijn broeder, zal uitgeleverd worden aan het Sanhedrin. En wie "domkop" zegt, zal uitgeleverd worden aan het hellevuur. Dus als je je offergave naar het altaar brengt, en je herinnert je daar dat je broeder iets tegen je heeft, laat dan je offergave daar voor het altaar achter, en ga je eerst verzoenen met je broeder, en kom dan terug om je offergave te brengen. Wees je tegenpartij welgezind zolang het nog kan en zolang je met hem onderweg bent, opdat je tegenpartij jou niet uitlevert aan de rechter, en de rechter aan de gerechtsdienaar, die je in de gevangenis zet. Ik verzeker je, je zult daar niet uitkomen voor je de laatste cent hebt betaald."*
4. Hier is nog een zeer duidelijk citaat uit het evangelie, waaruit zeer duidelijk blijkt dat we beledigingen altijd moeten vergeven: *"Toen kwam Petrus bij Hem en zei: 'Heer, hoe vaak moet ik mijn broeder vergeven als hij mij iets misdoet? Tot zeven keer toe?' Jezus zei hem: 'Niet tot zeven keer toe, zeg Ik je, maar tot zeventig maal zeven keer toe. In dit opzicht gaat het met het koninkrijk der hemelen als met een koning die met zijn dienaren afrekening wilde houden. Toen hij begonnen was met afrekenen, werd er iemand bij hem gebracht die een schuld had van tienduizend talenten*. Omdat hij niet kon betalen, gaf de heer het bevel om hem met vrouw en kinderen en alles wat hij had te verkopen, zodat hij zou kunnen betalen. Daarop viel de dienaar voor hem neer en vroeg: "Heb geduld met mij, en ik zal u alles betalen." De heer kreeg met die dienaar te doen en liet hem vrij, en hij schold hem het geleende geld kwijt. Toen die dienaar buiten kwam, trof hij een van zijn mededienaren, die hem honderd denariën* schuldig was; hij greep hem bij de keel en zei: "Betaal wat je me schuldig bent." Daarop viel zijn mededienaar voor hem neer en smeekte hem: "Heb geduld met mij, en ik zal je betalen." Dat wilde hij niet, integendeel, hij liet hem zelfs gevangenzetten tot hij het verschuldigde bedrag betaald zou hebben. Toen zijn mededienaren zagen wat er gebeurd was, waren zij buitengewoon ontstemd en gingen alles wat er gebeurd was aan hun heer vertellen. Toen riep zijn heer hem bij zich en zei: "Jij slechte dienaar, ik heb je heel die schuld kwijtgescholden, toen je mij daarom smeekte. Had juist jij geen medelijden moeten hebben met je mededienaar, zoals ik medelijden heb gehad met jou?" En zijn heer werd zo kwaad, dat hij hem overleverde aan de beulen, totdat hij heel zijn schuld zou hebben terugbetaald. Zo zal ook mijn hemelse Vader met jullie doen, als niet ieder van jullie zijn broeder van ganser harte vergeeft.'"*
5. Onze derde plicht is om onze vijanden bij te staan, indien we dat kunnen.

Uitleg van de prent

6. Onderaan rechts zien we de heilige martelaar Cyprianus die aan zijn nabestaanden de opdracht geeft om de beul die hem moet onthoofden een geldsom te geven.
7. Bovenaan zien we de heilige Stefanus, diaken en eerste martelaar. Hij geeft ons een treffend voorbeeld van hoe we vergiffenis moeten schenken voor het kwaad dat ons wordt aangedaan. Geknield en de ogen ten hemel gericht, bidt hij tot God voor de Joden die hem zouden stenigen: *"Heer, reken hun deze zonde niet aan."* Onmiddellijk opent de hemel zich; God strekt zijn hand naar hem uit en kijkt hem liefdevol aan. Een engel biedt hem de martelaarspalm aan; een andere engel toont hem de martelaarskroon die ze voor hem aan het klaarmaken zijn.

Mt 5:17-26 Wet en Profeten vervullen, Mt 18:21-35, Hand 7:60

De geboden - Zesde gebod van God - Doe nooit wat onkuisheid is

1. Het zesde gebod verbiedt overspel en alle ontucht. Het verbiedt oneerbare blikken en aanrakingen. Het verbiedt ons te kijken naar onzedige boeken en afbeeldingen.
2. De onkuisheid is een grote zonde,
* omdat het – meer dan andere zonden – Gods beeld in onze ziel uitwist door ons gelijk te stellen aan dieren,
* omdat ze ons lichaam ontheiligt dat deel is van het mystiek lichaam van Christus alsook de tempel van de Heilige Geest.

3. Onkuisheid benevelt onze geest, verzwakt ons geloof en kan een voortijdige dood veroorzaken.
4. De voornaamste manieren om te vechten tegen onkuisheid zijn:
* evenwichtig leven;
* de gelegenheid tot zonde vermijden;
* een beheersing van de zintuigen, voornamelijk de ogen;
* dikwijls te biecht gaan en de raad van de biechtvader opvolgen.

5. We moeten ook versterving doen, d.w.z. onszelf zaken ontzeggen. Jezus zegt immers in het evangelie dat er duivels zijn die enkel door gebed en versterving verjaagd worden: *"Iemand uit de menigte gaf Hem ten antwoord: 'Meester, ik heb mijn zoon naar U meegenomen, omdat hij in de greep is van een stomme geest. Wanneer hij hem aangrijpt, knijpt hij hem de keel dicht, en dan staat het schuim hem op de mond, knarst hij met de tanden en wordt hij helemaal stijf. Ik vroeg uw leerlingen hem uit te drijven, maar ze waren er niet toe in staat.' Hij antwoordde hun: 'Ongelovig slag mensen! Hoelang moet Ik nog bij jullie blijven? Hoelang moet Ik jullie nog verdragen? Breng hem bij Me.' En ze brachten hem naar Hem toe. Zodra de geest Hem zag, liet hij hem stuiptrekken. Hij viel op de grond en rolde heen en weer met het schuim op zijn mond. Jezus vroeg zijn vader: 'Hoe lang heeft hij dat al?' Hij zei: 'Van kindsbeen af. Hij heeft hem ook al vaak in het vuur en in het water gegooid om hem te doden. Maar als U enigszins kunt, wees met ons begaan, kom ons te hulp.' Jezus zei tegen hem: 'Of Ik dat zou kunnen? Alles kan voor wie vertrouwen heeft.' Meteen riep de vader van de jongen uit: 'Ik heb vertrouwen. Kom mijn gebrekkig vertrouwen te hulp.' Toen Jezus zag dat de menigte toestroomde, bestrafte hij de onreine geest met de woorden: 'Stomme en dove geest, Ik beveel je, ga uit hem weg en kom niet meer in hem terug.' Onder gekrijs en veel stuiptrekkingen ging hij weg. Hij bleef achter als een lijk, zodat velen zeiden: 'Hij is dood.' Maar Jezus nam hem bij de hand en liet hem opstaan, en hij stond op. Thuisgekomen, alleen met zijn leerlingen, vroegen dezen Hem: 'Waarom konden wij die geest niet uitdrijven?' Hij zei tegen hen: 'Dit soort kun je niet anders uitdrijven dan met gebed.'"*
6. De meest voorkomende gelegenheden tot deze zonde zijn: het luie nietsdoen, het lezen van ontuchtige boeken of dagbladen of kijken naar expliciete afbeeldingen, luisteren naar muziek die seks en drugs verheerlijken, het verkeren in slecht gezelschap, het dragen van onzedige kledij, het bijwonen van expliciete toneelstukken en filmvertoningen, uitgaan naar disco's en overmatig eten en drinken.

Uitleg van de prent

7. Deze prent stelt ons bovenaan de zondvloed voor die alles op aarde vernietigde behalve wat er in de Ark van Noach zat. God zond deze verschrikkelijke straf om de mensen te straffen die zich slecht gedroegen en met name de onkuisheid bedreven. Noach werd van de zondvloed behoed omdat hij een deugdzaam man was. Terwijl de hele wereld verdronk, dreef hij veilig in zijn ark, die God hem had laten bouwen.
8. In het midden, onderaan de prent, zien we de steden van Sodom en Gomorra die door een hemels vuur vernietigd werden. God strafte de steden o.w.v. de ontucht die er heerste. Abrahams neef Lot, die een rechtvaarig man was, werd tijdig door een engel van God verwittigd en kon zich in veiligheid brengen met zijn vrouw en kinderen. De vrouw van Lot werd echter in een zoutbeeld veranderd omdat ze Gods bevel negeerde om niet achter zich te kijken om de verwoesting te aanschouwen.
9. Onderaan rechts ligt Simson aan de voeten van Delila, een vrouw voor wie hij oneerbare gevoelens had opgevat. Hij was zozeer door zijn hormonale driften verblind dat hij haar verklapte wat het geheim was van zijn ongelofelijk kracht: zijn haren. Delila liet Simsons haren afknippen en leverde hem over aan de Filistijnen. Die staken zijn ogen uit, maakten hem tot slaaf en lieten hem aan het molenrad werken.
10. Onderaan links zien we twee zonen van Jakob, Simeon en Levy; zij sabelen de koning van Sichem neer omdat deze omgang had gehad met hun zuster Dina. Ze doodden ook zijn vader Hemor en alle mannelijke inwoners van Sichem. Zo namen de broers van Dina wraak. Haar andere broers bevrijdden Dina en voerden alle overblijvende vrouwen en kinderen uit Sichem weg.

Mc 9:17-29 Genezing van een bezeten jongen, Gen 6:5-8, Gen 19:23-26, Re 16 Simson en Delila, Gen 34:25-29 Dina en de Sichemieten

De geboden - Zevende gebod van God - Mijd het stelen en 't bedriegen

1. Het zevende gebod verbiedt om de naaste materiële schade toe te brengen, en dit in de ruimste zin van het woord. We denken met name aan stelen, maar ook oneerlijke handelspraktijken en arbeidsgeschillen vallen hieronder.
2. Schuldig aan deze zonde zijn onder meer: dieven, werknemers die hun arbeidsovereenkomst schenden, oneerlijke handelaars en advocaten, corrupte ambtenaren en rechters, woekeraars en al wie zich op oneerlijke wijze zaken toeëigent.
3. Ook kinderen die hun ouders bestelen, zondigen tegen het zevende gebod. Zolang hun ouders nog leven, horen deze goederen hen immers niet toe.
4. Stelen is altijd een zonde, maar de ernst van de zonde hangt wel af van de waarde van het gestolen goed.
5. Afhankelijk van de omstandigheden, kan een kleine diefstal toch een doodzonde worden. Dit is bijvoorbeeld wanneer de kleine diefstal een grote schade veroorzaakt, of wanneer men vele kleine diefstallen pleegt om een grote som te bekomen.
6. We zondigen ook tegen het zevende gebod wanneer we andermans goed achterhouden, met name in de volgende situaties.

* als we een gevonden voorwerp behouden en niet proberen te zoeken naar de eigenaar;
* als we in een erfeniskwestie heimelijk zaken wegnemen;
* als we een geleend goed niet teruggeven;
* als we onze werknemers of personeel niet volledig of te laat uitbetalen.

7. Het benadelen van de naaste is ook een zonde tegen het zevende gebod, met name:

* wanneer men andermans bezittingen beschadigt;
* wanneer men door sabotage of andere middelen de naaste verhindert om op een eerlijke manier zaken te doen.

8. Ook medeplichtigheid aan een diefstal, verduistering of benadeling zijn zonden tegen het zevende gebod.
9. Dit is de raad die Johannes de Doper gaf aan een groep mensen die voor hem hun zonden kwam belijden: *"De bijl ligt al aan de wortel van de bomen; iedere boom die geen goede vrucht voortbrengt, wordt omgehakt en in het vuur gegooid.' De mensen vroegen hem: 'Wat moeten wij dan doen?' Hij gaf hun ten antwoord: 'Wie twee stel kleren heeft, moet delen met iemand die niets heeft, en wie te eten heeft, moet hetzelfde doen.' Ook tollenaars kwamen zich laten dopen en zeiden: 'Meester, wat moeten wij doen?' Tegen hen zei hij: 'Vorder niet meer dan u is voorgeschreven.' Ook soldaten stelden hem de vraag: 'En wij, wat moeten wij doen?' Tegen hen zei hij: 'Pers niemand geld af, ook niet onder valse voorwendsels, maar wees tevreden met uw soldij.'*
10. Het volk leefde in gespannen verwachting, en allen vroegen zich af of Johannes niet de messias was, maar Johannes gaf hun allen ten antwoord: 'Ik doop u met water. Maar er komt iemand die krachtiger is dan ik; ik ben te min om de riem van zijn sandalen los te maken. Hij zal u dopen in heilige Geest en vuur. De wan heeft Hij in zijn hand om zijn dorsvloer op te ruimen; het graan verzamelt Hij in zijn schuur, maar het kaf zal Hij verbranden in onblusbaar vuur.'"

Uitleg van de prent

11. Bovenaan op deze prent zien we Achab, de koning van Israel, die tijdens een gevecht door een pijl getroffen wordt. De koning wilde beslag leggen op de wijnstok van de Israëliet Naboth, maar deze weigerde om de erfenis van zijn voorouders af te staan. Achab overlegde met zijn nog slechtere vrouw Jesabel en samen brachten ze Naboth om het leven en eigenden zich de wijnstok toe. De profeet Elias kwam en bracht volgende boodschap van God: *"op de plaats waar de honden Naboths bloed oplikken, zullen zij ook uw bloed oplikken."* Een beetje later toen Achab met de koning van Syrië in oorlog lag, verkleedde hij zich om de om uit de handen van de vijand te blijven. Toch werd hij getroffen door een verdwaalde pijl die hem het leven kostte. Zoals de profeet voorspeld had, kwamen de honden het bloed oplikken dat uit zijn wonde vloeide.
11bis. Onderaan links zien we Tobias die blind en arm geworden was, nadat hij ontelbare werken van barmhartigheid had gedaan. Zijn vrouw moest hard werken om hem en zijn zoon te voeden. Toen ze eens een lam had ontvangen, hoorde Tobias het geblaat en zei: *"'Waar komt het bokje vandaan? Is het niet gestolen? Breng het terug naar de eigenaars, want het is niet geoorloofd iets te eten dat gestolen is.'"*
12. Onderaan rechts is de Israëliet Achan te zien, die na de bestorming van Jericho, ondanks Gods verbod, aan het plunderen geslagen was. Hij had zich een aantal schapen, tweehonderd zilverlingen, een gouden liniaal en een scharlaken mantel toegeëigend. De diefstal werd zwaar bestraft: op bevel van Jozua werd Achan samen met al zijn bezitingen door het volk gestenigd en verbrand.
13. Tot slot vermelden we nog een anekdote uit het leven van de heilige Eligius. Hij was de voornaamste goudsmid uit zijn tijd. Koning Clotarius vroeg hem om een gouden zetel te maken en zond hem hiertoe een grote hoeveelheid goud. Eligius merkte dat er genoeg goud was om twee zetels te maken, en hij zond beide naar de koning. Clotarius was verrast en prees het vakmanschap van de goudsmid, maar nog meer zijn eerlijkheid.

Lc 3:9-17 Optreden van Johannes, 1 Kon 21:19, Tob 2:13, Joz 7:21-26

De geboden - Zevende gebod van God (vervolg) - Mijd het stelen en 't bedriegen

1. Werknemers en andere ondergeschikten zondigen tegen het zevende gebod wanneer ze hun werkgever bedriegen of zijn goederen slecht beheren.
2. Werknemers mogen hun leidinggevende zelfs niet in het geringste bedriegen: *"Ook Ik zeg jullie: maak je vrienden met behulp van de geldduivel; als die je dan ontvalt, zullen ze je ontvangen in de eeuwige tenten. Wie betrouwbaar is, is betrouwbaar in het klein en in het groot, en wie in het klein onrecht doet, doet het ook in het groot. Als jullie met de geldduivel onbetrouwbaar zijn geweest, wie zal jullie dan het ware goed toevertrouwen? En als jullie niet te vertrouwen zijn geweest met andermans goed, wie zal jullie dan toevertrouwen wat jezelf toebehoort? Geen knecht kan twee heren dienen, want hij zal of de een verfoeien en van de ander houden, of zich hechten aan de eerste en de ander verachten. Je kunt niet tegelijk God dienen en de geldduivel.'"*
3. We doen iemand een onrechtvaardig nadeel wanneer we hem voor de rechtbank laten verschijnen om iets te betalen dat helemaal niet verschuldigd is.
4. Het is tegen Gods wil dat mensen hun schulden niet tijdig betalen. Zo houden ze immers goederen achter die hen niet toebehoren.
5. Iemand die zijn naaste op deze manier benadeelde, moet het onterecht verkregen goed zo snel mogelijk teruggeven en ook de schade herstellen die het gevolg was van zijn handelen.
6. Deze schadeloosstelling is zeer belangrijk: zonder herstel kan de zonde niet vergeven worden. Dat is dan ook wat Zacheüs beloofde toen Jezus bij hem te gast was: *"Hij kwam in Jericho en trok door de stad. Daar was een man die Zacheüs heette. Hij was oppertollenaar en hij was rijk. Hij wilde wel eens zien wat Jezus voor iemand was, maar het lukte hem niet vanwege de mensenmassa, want hij was klein van stuk. Daarom rende hij vooruit en klom in een moerbeivijgenboom om Hem te zien te krijgen, want Hij zou daar voorbijkomen. Toen Jezus bij die plek kwam, keek Hij omhoog en zei tegen hem: 'Zacheüs, kom vlug naar beneden; vandaag moet Ik in uw huis verblijven.' Hij kwam vlug naar beneden en ontving Hem met vreugde. Iedereen die het zag sprak er schande van. 'Hij neemt zijn intrek bij een zondaar', zeiden ze. Zacheüs richtte zich tot de Heer. 'Heer,' zei hij, 'hierbij geef ik de helft van mijn bezit aan de armen, en als ik iemand iets heb afgeperst, vergoed ik het viervoudig.' Jezus zei tegen hem: 'Vandaag is er redding gekomen voor dit huis, want ook hij is een zoon van Abraham. De Mensenzoon is immers gekomen om te zoeken en te redden wat verloren is.'"*
7 Niet alleen de misdadiger zelf maar ook zijn medeplichtigen moeten helpen de schade te vergoeden.
8. Onder medeplichtigheid verstaan we ook het opdracht geven tot een misdrijf, het aanraden ervan, het verbergen van het gestolen goed, en het niet verhinderen van de misdaad wanneer men hiertoe in staat is.
9. Het herstel van de diefstal moet als volgt gebeuren. De bezitter van het gestolen goed moet het teruggeven. Als hij dat niet doet, moeten de opdrachtgevers, medeplichtigen en uiteindelijk de dief opdraaien voor de schade.
10. De benadeelde moet zelf vergoed worden. Als hij overleden is, dan moeten zijn erfgenamen vergoed worden.
11. We mogen geen goederen aanhouden die voorwerp geweest zijn van een diefstal. Het is nooit toegelaten om andermans goed onterecht bij te houden.
12. Als we niet weten aan wie het goed toebehoort, moeten we inspanningen doen om erachter te komen, bv. door zijn oversten te raadplegen.
13. We moeten het gestolen goed zelf teruggeven. Als het gestolen goed verloren gegaan is, moeten we de juiste tegenwaarde vergoeden.
14. Als we een bepaalde schade niet kunnen vergoeden, moeten we minstens het oprechte voornemen maken om het te doen, en in de mate van het mogelijke een gedeeltelijke aanbetaling voorzien.
15. Als vuistregel geldt: behandel de goederen van iemand anders alsof het uw eigen goederen waren.

Uitleg van de prent

16. Op deze prent zien we bovenaan de engel Rafaël die van Gabaël een geldsom terugeist die de oude Tobias aan Gabaël geleend had. Gabaël gaf zijn schuld toe en betaalde meteen aan de engel. Onderaan rechts zien we hoe een machtige ambtenaar een brave burger wil onteigenen. Hij bedreigt hem met rechtzaken als deze niet vrijwillig afstand wil doen van zijn bezittingen.
17. Onderaan links zien we een slechte werknemer die de bezittingen van zijn werkgever aan het verkwisten is.
18. Toen de heilige Franciscus van Sales een jaar of 5 oud was, eigende hij zich een kostbare zijden nestel van een dienstknecht toe. Zijn vader had het echter gezien en Franciscus knielde neer en bekende meteen. Als straf sloeg de vader hem met een stok. Van toen af durfde het kind nooit meer iets afnemen wat hem niet toebehoorde.

Lc 16:9-13 Spreuken over God en de geldduivel, Lc 19:1-10 Bij Zacheüs, Tob 9,1-6 Het geld uit Rages

VIII
COMMANDEMENT
DE DIEU

De geboden - Achtste gebod van God - Mijd den achterklap en 't liegen

1. Dit gebod houdt in dat
* we geen valse getuigenis mogen afleggen,
* niet mogen liegen,
* geen kwaad mogen spreken en
* niemand mogen lasteren.

De Valse getuigenis

2. Een valse getuigenis is wanneer we bij ondervraging door een rechter de waarheid verzwijgen of iets bevestigen waarvan we weten dat het fout is.
3. Een vals getuigenis afleggen is altijd doodzonde. De persoon die een valse getuigenis aflegt pleegt meineed; hij breekt dus de eed om de waarheid te vertellen. Bovendien begaat hij een grote onrechtvaardigheid door een onschuldig mens te doen veroordelen.
4. De persoon die een valse getuigenis aflegde, moet het nadeel herstellen dat hij veroorzaakte.
5. We begaan deze zonde ook wanneer we valse getuigen aanbrengen, vervalste stukken voorleggen, of op welke wijze dan ook wetens en willens ertoe bijdragen dat een onschuldige veroordeeld wordt.

Uitleg van de prent

6. Op deze prent zien we bovenaan Christus die door de joden voor Pilatus gebracht wordt. Eén van de aanwezigen richt de vinger naar Jezus en beticht Hem ervan dat Hij zou gezegd hebben dat ze geen belastingen meer moeten betalen aan de keizer. Dat was een valse getuigenis, want Jezus had gezegd dat men aan de keizer moest geven wat de keizer toekwam.
7. In Marcus lezen we over een andere valse getuigenis tegen Christus: *"De hogepriesters en heel het Sanhedrin zochten getuigenissen tegen Jezus om Hem ter dood te kunnen brengen, maar ze vonden niets. Want velen legden wel een valse verklaring tegen Hem af, maar hun getuigenissen waren niet afdoende. Ook stonden er enkelen tegen Hem op met de valse verklaring: 'We hebben Hem horen zeggen: "Ik zal deze door mensenhanden gemaakte tempel afbreken en in drie dagen een andere opbouwen, die niet door mensenhanden gemaakt is." ' Maar zelfs dit getuigenis was niet afdoende. De hogepriester trad naar voren en stelde Jezus de vraag: 'U antwoordt niets? Wat brengen ze wel niet tegen U in!' Maar Hij bleef zwijgen en antwoordde niets. Weer stelde de hogepriester Hem een vraag en zei tegen Hem: 'Bent u de Messias, de Zoon van de Gezegende?' Jezus zei: 'Ja, dat ben Ik, en u zult de Mensenzoon zien, gezeten aan de rechterhand van de Macht en komend op de wolken van de hemel.'"*
8. Onderaan links zien we hoe Izebel, de vrouw van Achab, koning van Israel, door honden wordt verscheurd. Deze goddeloze vrouw had Nabot uit de weg willen ruimen omdat die weigerde om de erfenis van zijn vader aan haar af te staan. Ze liet omgekochte valse getuigen aandraven die hem ervan beschuldigden God en de koning gelasterd te hebben. Nabot werd ter dood veroordeeld en gestenigd. Maar deze misdaad van Izebel bleef niet onbestraft. De opvolger van Achab, Jehu, gooide haar van bovenop het paleis naar beneden, waar haar lichaam opgevreten werd door honden.
9. De joden legden ook een valse getuigenis af tegen de heilige Stefanus. In de Handelingen der Apostelen lezen we: *"Het woord van God bleef zich verbreiden; het aantal leerlingen in Jeruzalem werd nog veel groter, en ook een grote groep priesters aanvaardde het geloof. Door God rijk begunstigd met kracht, deed Stefanus grote wonderen en tekenen onder het volk. Maar enkele leden van de Synagoge van de Vrijgelatenen, afkomstig uit Cyrene, Alexandrië, Cilicië en Asia, begonnen met Stefanus te disputeren. Ze waren echter niet opgewassen tegen de geest en de wijsheid waarmee hij sprak. Daarna instrueerden zij enkele mannen om te verklaren: 'Wij hebben hem lastertaal horen spreken tegen Mozes en God.' Zij maakten stemming onder het volk en de oudsten en schriftgeleerden. Toen pakten zij hem op en sleepten hem voor het Sanhedrin. Daar schoven zij valse getuigen naar voren om te verklaren: 'Die man preekt onophoudelijk tegen deze heilige plaats en de wet. Zo hebben wij hem horen zeggen dat die Jezus de Nazoreeër deze tempel zal afbreken en de zeden en gewoonten zal veranderen die Mozes ons heeft overgeleverd."*
10. Onderaan rechts zien we Daniël op twaalfjarige leeftijd. Voor hem staat Suzanna met rondom haar ouders en vrienden. De twee ouderen die we achter Suzanna zien, hadden een valse getuigenis tegen haar afgelegd. Ze hadden gezegd dat ze haar op heterdaad hadden betrapt tijdens het stellen van oneerbare feiten. Ze werd ter dood veroordeeld en op het moment dat ze zou gestenigd worden, riep de jonge Daniël uit dat ze onschuldig was. Hij liet de grijsaards bekennen dat ze gelogen hadden, waarop zij ter dood veroordeeld werden.
11. Tijdens haar beproeving zocht Suzanna haar toevlucht bij God, die steeds haar onschuld beschermde. De gedachte aan God en haar vast vertrouwen in zijn hulp gaven haar moed in de moeilijke momenten wanneer zij als onschuldig lam ten prooi viel aan twee gewetenloze wolven.

Mc 14:55-62 Verhoor door de hogepriester, 2 Kon 9:30-37 De dood van Izebel, Hnd 6:7-14 Stefanus aangeklaagd

VIII
COMMANDEMENT
DE DIEU

De geboden - Achtste gebod van God (vervolg) - Mijd de achterklap en 't liegen

Leugens

1. Liegen is wanneer we wetens en willens iets anders zegt dan wat men denkt.
2. Er zijn drie soorten leugens: om te lachen, leugentjes om bestwil en leugens die nadeel berokkenen.
3. Leugens om te lachen zeggen we om onszelf of anderen te doen lachen.
4. Leugentjes om bestwil hebben de bedoeling om zichzelf of iemand anders voordeel te geven of om onheil te vermijden.
5. Leugens berokkenen nadeel wanneer ze gepleegd worden met de bedoeling om iemand anders te schaden.
6. Deze laatste leugens zijn de ergste. Zij zijn doodzonde als ze een groot nadeel berokken aan de naaste.
7. Liegen is nooit toegelaten als we hiermee andere mensen nadeel berokkenen, zelfs niet om zichzelf te verontschuldigen.
8. Liegen is altijd zonde want door strijdig te zijn met de waarheid, beledigt het God die zelf de Waarheid is.

Uitleg van de prent

9. Op deze prent zien we bovenaan de heilige Petrus en een vrouw, Saffira, die aan zijn voeten doodvalt. *"Ook een zekere Ananias verkocht, samen met zijn vrouw Saffira, een stuk grond, maar hij hield met medeweten van zijn vrouw iets van de opbrengst achter en kwam slechts een gedeelte aan de voeten van de apostelen leggen. Daarop zei Petrus: 'Ananias*, hoe heeft de satan je zo in zijn greep kunnen krijgen dat je de heilige Geest bedriegt en iets achterhoudt van de opbrengst van het stuk grond? Het was vóór de verkoop je eigendom, en ook daarna kon je toch vrij over het geld beschikken? Wat heeft je bezield om zoiets te doen? Je hebt niet gelogen tegen de mensen, maar tegen God.' Bij het horen van deze woorden viel Ananias neer en stierf, en alle omstanders werden door grote vrees bevangen. Daarop wikkelden enkele jongemannen hem in linnen, droegen hem naar buiten en begroeven hem. Na verloop van ongeveer drie uur kwam zijn vrouw binnen, onkundig van wat er gebeurd was. Petrus richtte zich tot haar: 'Zeg me of jullie het stuk grond voor zo en zoveel van de hand hebben gedaan?' Zij zei: 'Inderdaad, voor zoveel.' Toen zei Petrus tegen haar: 'Hoe hebben jullie kunnen afspreken de Geest van de Heer uit te dagen? Ik hoor de voetstappen van hen die je man begraven hebben al bij de deur; zij zullen ook jou naar buiten dragen.' Terstond viel ze voor zijn voeten neer en stierf. Toen de jongemannen binnenkwamen, vonden ze haar dood. Ze droegen haar naar buiten en begroeven haar bij haar man. Heel de gemeente en allen die ervan hoorden werden door grote vrees bevangen."*
10. Onderaan links zien we Eva zien we hoe de slang haar bedriegt: *"'Je zult helemaal niet sterven! God weet dat je ogen open zullen gaan als je van die boom eet, en dat je dan gelijk zult worden aan God, door de kennis van goed en kwaad.'"*
11. Heel de mensheid ging ten onder door deze leugen van de duivel. De Heer noemt hem dan ook de "vader van de leugen" op deze plaats in het evangelie: *"'Als God uw vader was,' zei Jezus, 'dan zou u Mij liefhebben, want Ik ben van God uitgegaan en van Godswege ben Ik hier: Ik ben niet uit Mijzelf gekomen, maar Hij heeft Mij gezonden. Weet u waarom u mijn taal niet verstaat? Omdat u niet in staat bent te luisteren naar mijn woord. U bent zonen van de duivel, die is uw vader, en u doet niets liever dan uitvoeren wat uw vader in de zin heeft. Vanaf het begin stond hij de mens naar het leven en bevond hij zich buiten de waarheid, omdat er in hem geen waarheid is. Als hij leugentaal spreekt, spreekt hij zoals hij geaard is: hij is een geboren leugenaar. Maar Mij, iemand die de waarheid zegt, gelooft u niet. Kan iemand van u aantonen dat Ik mij aan bedrog bezondig? Als Ik dus de waarheid verkondig, hoe komt het dan dat u Mij niet gelooft? Alleen degene die uit God is, luistert naar de woorden van God. En daarom luistert u niet, omdat u niet uit God bent.'"*
12. Onderaan rechts zien we Elisa en zijn dienaar Gechazi. Deze loog dat hij door de profeet gezonden was om aan Naäman een zilveren talent en twee kledingstukken te vragen. Toen hij dat gekregen had, loog hij nog eens, en zei aan de profeet dat hij niet uitgegaan was. Als straf werd hij en zijn kinderen melaats.
13. Als een secretaresse aan telefoon antwoordt dat haar baas er niet is, terwijl ze goed weet dat hij er wel is, begaat ze toch geen zonde. Dit is immers een gebruikelijke formule om te laten weten dat de persoon in kwestie niet gestoord wil worden. Iedereen zal dat zo begrijpen. We begaan ook geen zonde als we tijdens een ondervraging door de politie iets antwoorden dat strict gezien onjuist is, maar waarvan de ondervrager weet of zou moeten weten dat hij dergelijke vraag niet mag stellen.

Hnd 5:1-11, Gen 3:4-5 Verdrijving uit de tuin, Joh 8:42-47, 2 Kon 5:19-27

De geboden - Achtste gebod van God (vervolg) - Mijd de achterklap en 't liegen

De laster

1. We lasteren iemand wanneer we kwaad spreken over iemand, dus iets vertellen over iemand wat niet waar is.

De achterklap

2. Achterklap betekent dat we gaan vertellen over iemands gebreken zonder dat daar reden toe is, of wanneer we iemands kwaliteiten minimaliseren.
3. Achterklap is een zonde. We vertellen weliswaar striktgenomen geen leugen, maar de liefde verbiedt ons om de goede naam en faam van zijn naaste te besmeuren.
4. We mogen wel iemands gebreken aan iemand bekend maken die bij machte is om een naderend onheil te verhinderen. Daardoor kunnen we immers een groter kwaad beletten.
5. Achterklap kan ook doodzonde zijn. De heilige Paulus zegt immers: "Zij die achterklap plegen kunnen het Rijk Gods niet binnengaan."
6. Laster en achterklap zijn doodzonden als het heel gewichtige zaken betreft of als we iemands goede naam ernstig krenken.
7. Het is nochtans geen achterklap om slechte dingen over iemand verkondigen die toch algemeen bekend zijn, tenminste als we op deze wijze geen extra kwaad veroorzaken.
8. Er bestaan verzwarende omstandigheden voor deze zonde. Deze zijn bijvoorbeeld wanneer we kwaad spreken over onze leidinggevenden, geestelijken of grote groepen van personen, of wanneer we kwaad spreken in de bijzijn van vele mensen.
9. Het is niet toegelaten om plezier te hebben in het beluisteren van laster of achterklap. Zo nemen we immers deel aan dezelfde zonde.
10. Als we iemand achterklap horen vertellen, moeten we deze persoon zo snel mogelijk doen ophouden, of minstens duidelijk maken dat we niet opgezet zijn met zijn uiteenzetting.
11. Het is normaal gezien verboden om de slechte dingen die we over iemand te weten komen, verder te vertellen. De bijbel zegt immers dat God niet houdt van mensen die tweedracht zaaien onder naasten.
12. Als we door laster of achterklap aan iemand kwaad berokkend hebben, moeten we dat kwaad zo goed als mogelijk herstellen.
13. Als we iemand lasterden, moeten we openlijk toegeven dat we niet de waarheid spraken. Iemand die achterklap vertelde, moet het aangerichte kwaad herstellen. Dit doet hij door de aangehaalde gebreken in hun juiste context te plaatsen en door de goede eigenschappen van de persoon te benadrukken.

Lichtvaardig oordeel

14. Een lichtvaardig oordeel vellen is een slechte inschatting maken van iemand zonder dat daar een goede reden voor is.
15. Het lichtvaardig oordeel is een zonde. Het druist in tegen de rechtvaardigheid en de liefde om iemand zonder goede reden te veroordelen.

Uitleg van de prent

16. Op deze prent zien we de jonge Jozef die in de gevangenis geworpen werd voor een misdaad waarvan de vrouw van Potifar hem valselijk beschuldigd had. Die vrouw was verliefd geworden op Jozef en wilde met hem naar bed gaan. Jozef wilde echter niet zondigen tegen Gods wet, weigerde en vluchtte weg. De slechte vrouw hield echter zijn jas achter en beschuldigde hem er bij haar echtgenoot van dat hij haar had willen verleiden in plaats van omgekeerd. Potifar geloofde zijn vrouw en liet Jozef in de gevangenis werpen.
17. Onderaan links zien we de hogepriester Aaron en zijn zuster Maria. Ze knielen voor de ark van het verbond; daarboven zien we God zelf. Aaron en Maria hadden gemord tegen hun broer Mozes. God liet hen voor de ark verschijnen, berispte hen voor hun gemor en strafte Maria met zeven dagen melaatsheid.
18. Onderaan rechts zien we de heilige Paulus die na een storm op het eiland Malta gestrand was. De inwoners behandelden hem en zijn vrienden goed. Omdat het koud en regenachtig was, maakten ze een groot vuur. Toen Paulus wat hout op het vuur gooide, sprong er plots een slang uit het hout die zich rond zijn arm slingerde. De inwoners die dit zagen gebeuren, zeiden onder mekaar: *"Die man is vast een moordenaar; hij is uit zee gered maar Dikè [De godin van de gerechtigheid] wil hem niet in leven laten."* Maar al snel moesten ze hun oordeel herzien, want Paulus greep de slang en gooide haar in het vuur. De slang had hem geen enkel kwaad berokkend.
19. Laten we steeds het goede voorbeeld van onze heiligen navolgen. Zij spraken nooit kwaad van iemand. Als ze er toch toe verplicht werden, vertelden ze het kwaad enkel aan de mensen die er belang bij hadden, en om groter onheil te vermijden.

Rom 1:18-32 De heidenen zondigen, Gen 39:11-20 Jozef en de vrouw van Potifar, Num 12 Mozes' gezag betwist, Hnd 28:1-6 Verblijf op Malta

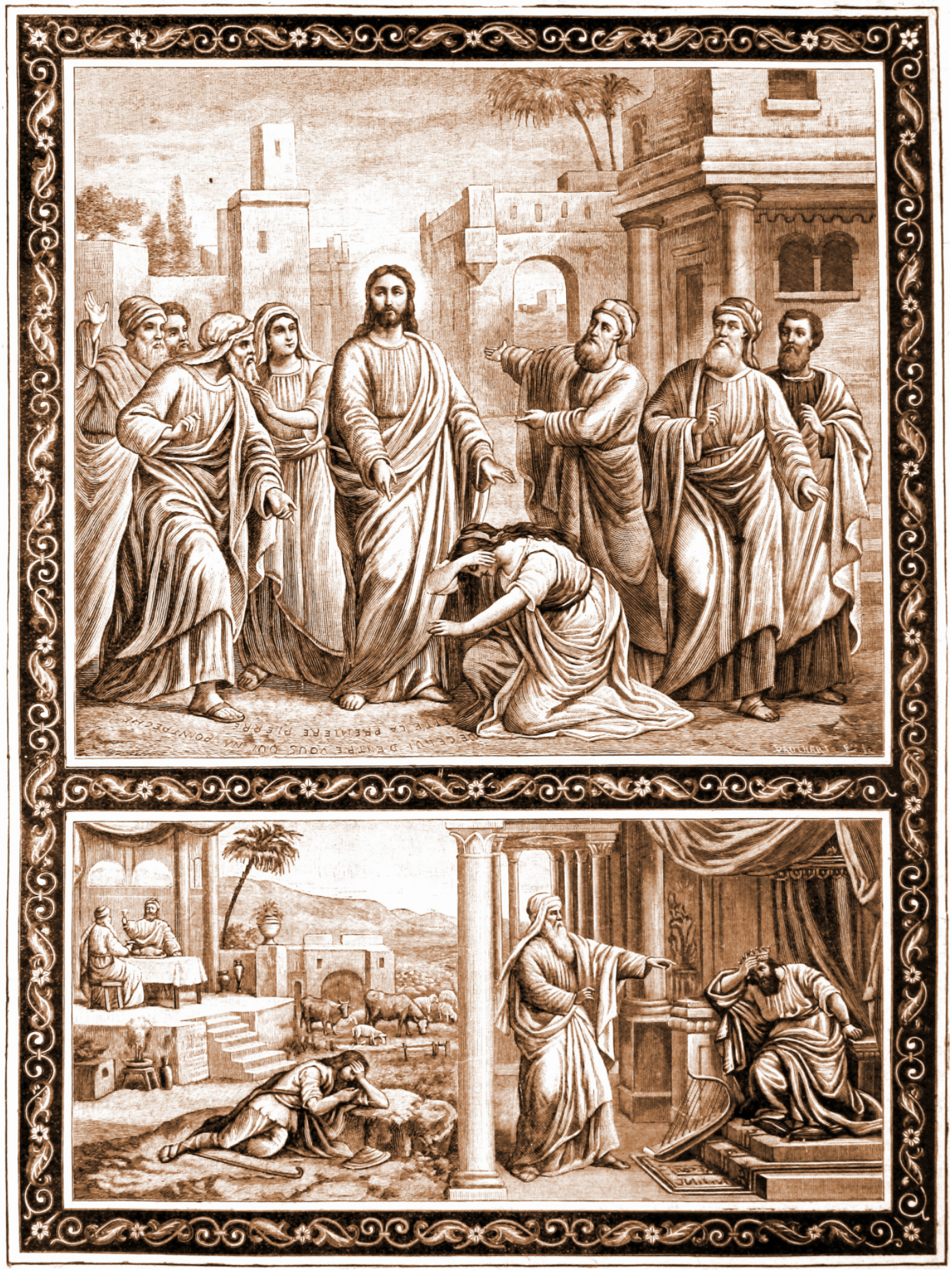

De geboden - Negende gebod van God - Wees ook kuis in uw gemoed

1. Het negende gebod verbiedt de onkuise gedachten en begeerten. Christus zegt in het evangelie: "*Jullie hebben gehoord dat er gezegd is: U zult geen echtbreuk plegen. Maar Ik zeg jullie: ieder die begerig naar een vrouw kijkt, heeft in zijn hart al echtbreuk met haar gepleegd.*"
2. Wat is het verschil tussen het zesde en het negende gebod? Het zesde gaat over de uitwendige onkuisheid, dus in woord en daad, terwijl het negende gaat over de inwendige onkuisheid, dus verkeerde verlangens of gedachten.
3. We spreken over slechte verlangens wanneer we iemand kwaad zouden willen doen als we er de kans toe kregen. Verkeerde gedachten zijn onkuise zaken die men zich inbeeldt, zonder ze per se ook te willen uitvoeren.
4. Verkeerde verlangens zijn een zonde omdat we niets mogen wensen wat niet toegelaten is.
5. Verkeerde gedachten die men vrijwillig oproept zijn ook zonden, zelfs al wil men ze niet echt uitvoeren.
6. Waarom is dat zo? Omdat we op die manier God boos maken door vrijwillig en met plezier te denken aan dingen die Hem kwetsen en tot het kwaad leiden.
7. Het is geen zonde om slechte gedachten in te denken om ze vervolgens te verwerpen. Integendeel zelfs, dit vermeerdert onze verdiensten omdat we daarmee moedig bekoringen bestrijden.
8. Onze wapens tegen onkuise bekoringen zijn:
* zich herinneren dat God ons ziet en over ons oordeelt,
* zijn hart openstellen voor God door een schietgebed,
* weerstaan aan de bekoring,
* de hulp van de H. Maagd inroepen.

Uitleg van de prent

9. Op deze prent zien we Christus met aan zijn voeten een vrouw die haar driften niet had kunnen beheersen en overspel gepleegd had. In het evangelie lezen we: *"Nu kwamen de schriftgeleerden en de farizeeën aanzetten met een vrouw die betrapt was op echtbreuk. Ze brachten haar voor Hem en zeiden: 'Meester, deze vrouw is op heterdaad betrapt op echtbreuk. Mozes heeft ons in de wet voorgeschreven zulke vrouwen te stenigen. Hoe staat U daar tegenover?' Met deze vraag wilden ze Hem op de proef stellen, om te zien of ze een aanklacht tegen Hem konden indienen. Maar Jezus bukte zich om met zijn vinger op de grond te schrijven. Toen ze op een antwoord bleven aandringen, keek Hij op en zei: 'Wie van u zonder zonde is, moet dan maar als eerste een steen op haar werpen.' En weer bukte Hij zich om op de grond te schrijven. Zij echter trokken na die woorden weg, de een na de ander, te beginnen met de oudsten, zodat Hij alleen achterbleef met de vrouw daar vóór Hem. Jezus keek op en vroeg haar: 'Waar zijn ze gebleven, vrouw? Heeft niemand u veroordeeld?' 'Nee Heer, niemand', antwoordde ze. Waarop Jezus zei: 'Ik veroordeel u ook niet. Ga nu maar, en zondig voortaan niet meer.'"*
10. Onderaan rechts zien we koning David met voor hem de profeet Natan. Natan verweet de koning dat hij overspel gepleegd had met Betseba en Betseba's echtgenoot Uria had vermoord.
11. De prent brengt onderaan links het pleidooi in herinnering dat Natan hield tegenover de koning om hem zijn misdaad te doen inzien: *"'Twee mannen leefden eens in dezelfde stad; de een was rijk, de ander arm. De rijke bezat heel veel schapen en runderen, de arme had niets, behalve één enkel lammetje dat hij gekocht had. Hij had het in leven kunnen houden en het was bij hem opgegroeid tussen zijn kinderen; het dier at van zijn bord, het dronk uit zijn beker en het sliep op zijn schoot; het was als een dochter. Op een dag kreeg de rijke man bezoek, maar hij kon er niet toe komen om een schaap of rund uit zijn eigen kudde te nemen en dat klaar te maken voor de reiziger die bij hem was gekomen. Hij pakte het lam van de arme en maakte dat klaar voor zijn gast.' David was diep verontwaardigd over die man en hij zei tegen Natan: 'Zowaar de HEER leeft, de man die dat gedaan heeft verdient de dood. En het lam moet hij vierdubbel vergoeden, omdat hij er niet voor is teruggeschrokken zoiets ergs te doen.' Toen sprak Natan tot David: 'Die man, dat bent u! Zo spreekt de HEER, de God van Israël: "Ik heb u gezalfd tot koning over Israël; Ik heb u bevrijd uit de macht van Saul; Ik heb u het huis van uw heer geschonken en u de beschikking gegeven over zijn vrouwen; Ik heb u het huis van Israël en Juda gegeven en als dat te weinig was geweest, dan had Ik er nog evenveel aan willen toevoegen. Waarom hebt u dan het gebod van de HEER geminacht en iets gedaan dat Hem mishaagt? Uria de Hethiet hebt u met het zwaard geslagen, zijn vrouw hebt u tot vrouw genomen, en hemzelf hebt u vermoord door het zwaard van de Ammonieten. Daarom zal het zwaard nooit meer wijken van uw huis, omdat u Mij hebt geminacht, en de vrouw van Uria de Hethiet tot vrouw hebt genomen. Zo spreekt de HEER: Voorwaar, uit uw eigen huis ga Ik ongeluk over u brengen; Ik zal uw vrouwen onder uw ogen van u afnemen, en ze aan iemand geven die dichtbij u staat; op klaarlichte dag zal die met uw vrouwen gaan slapen. U hebt in het verborgene gehandeld, maar Ik zal voor de ogen van heel Israël handelen en op klaarlichte dag."' Toen zei David tegen Natan: 'Ik heb tegen de HEER gezondigd.' Natan antwoordde: 'Dan heeft de HEER u deze zonde vergeven: u zult niet sterven. Maar omdat u door deze daad de vijanden van de HEER een reden hebt gegeven om kwaad te spreken, zal wel het kind dat geboren is moeten sterven.'"*
12. Het is geen zonde om over onkuise dingen na te denken in het kader van wetenschappelijk of gewetensonderzoek, op voorwaarde dat men in deze gedachten zelf geen genot schept.

Mt 5:2-28 De bergrede, Joh 8:3-11 De overspelige vrouw, 2 Sam 12:1-13 De straf van David

De geboden - Tiende gebod van God - En begeer geen anders goed

1. Het tiende gebod verbiedt ons om jaloers te zijn op de bezittingen van iemand anders.
2. Het gebod verbiedt ons ook om overdreven gehecht te raken aan aardse bezittingen en om buitenmatig bezig te zijn met eigendomsverwerving. Hierover zegt Christus : "*Hij vertelde hun een gelijkenis: 'Er was eens een rijke, wiens land veel had opgebracht. Hij dacht bij zichzelf: "Wat moet ik doen? Ik heb geen ruimte om mijn oogst op te slaan." "Dit ga ik doen," dacht hij, "ik breek mijn schuren af en ga grotere bouwen; dan kan ik daar al het graan en mijn andere goederen in opslaan, en tegen mezelf zeggen: Je hebt daar nu heel wat liggen, jongen, je kunt jaren vooruit. Rust nu maar eens uit, eet, drink en neem het ervan." Maar God zei tegen hem: "Jij dwaas, nog deze nacht wordt je leven opgeëist, en voor wie zijn dan al die voorraden die je hebt aangelegd?" Zo vergaat het iemand die rijke schatten verzamelt voor zichzelf en niet voor God.' Hij zei tegen zijn leerlingen: 'Daarom zeg Ik jullie: maak je niet bezorgd over wat je zult eten om in leven te blijven, of over de kleding voor je lichaam. Want het leven is meer dan het eten, en het lichaam meer dan de kleding. Kijk eens naar de kraaien: ze zaaien niet en ze oogsten niet, ze hebben geen voorraadkamer of schuur; God geeft ze te eten. En hoe groot is niet het verschil tussen jullie en deze vogels! Wie van jullie kan met al zijn zorgen zijn leven ook maar een el verlengen? Als jullie tot zoiets kleins niet in staat zijn, waarom maak je je dan bezorgd over de rest? Kijk eens hoe de bloemen groeien: ze werken niet en spinnen niet; toch, zeg Ik jullie, was zelfs Salomo met al zijn pracht en praal niet zo mooi gekleed als een van deze bloemen. Als God dit veldgewas, dat er vandaag staat en morgen in de oven wordt gegooid, zo kleedt, hoeveel te meer zal Hij dan jullie kleden, jullie met je klein geloof. Houd toch eens op te zoeken naar wat je zult eten en wat je zult drinken. Maak je niet langer ongerust. Want naar zulke dingen zijn alle volken van de wereld op zoek, maar jullie Vader weet dat je dat nodig hebt. Nee, zoek zijn koninkrijk, dan krijg je die dingen erbij.*"
3. We mogen natuurlijk wel een redelijke zorg voor onze aardse goederen en wereldse zaken aan de dag leggen, maar we mogen hierin niet overdrijven. Onze eerste bekommernis moet immers ons zielenheil zijn.

Uitleg van de prent

4. Bovenaan op deze prent zien we Heliodorus, de bevelhebber van het leger van de koning van Syrië, Seleukus. Deze vorst was jaloers op de schatten in de tempels van Jeruzalem en gaf daarom Heliodorus de opdracht om Jeruzalem te veroveren. Toen hij in de tempel aankwam om het bevel van zijn meester uit te voeren, werd hij vertrappeld door paard met een vreselijke ruiter. Tegelijkertijd kwamen er twee jongemannen in dure uitrusting naast hem staan die hem genadeloos martelden. Heliodorus verloor het bewustzijn en werd in zwijm op een draagberrie de tempel uitgedragen.
5. Onderaan links zien we koning Achab die Nabot wilde dwingen om zijn wijngaard naast het paleis af te staan. In ruil bood de koning hem een andere wijngaard aan of een financiële vergoeding. De wet van Mozes verbood Nabot echter om het goed van zijn voorvaderen te verkopen. Hij antwoordde de koning daarom: "*De HEER verhoede dat ik het erfdeel van mijn vaderen aan u afsta!*"
6. Onderaan rechts is de H. Eligius die absoluut geen hebzucht kende. Toen koning Clotarius II hem ooit vroeg om een met edelstenen opgesmukte gouden troon te maken, gaf Eligius er twee. Hij had immers vastgesteld dat de koning hem veel teveel materiaal gegeven had voor de enkele troon die hij moest maken.
7. Hebzucht verleidt helaas vele mensen! Deze afschuwelijke drift ontneemt hen alle vreugde in dit leven en bewerkt hun ongeluk in dit leven en het hiernamaals.

Lc 12:16-31, 2 Mak 3, 1 Kon 21:3

OP ZONDAGEN EN VERPLICHTE FEESTDAGEN
DEELNEMEN AAN DE EUCHARISTIE
HEMELVAART
VAN DE HEER
CHRISTUS' ALLERHEILIGSTE LICHAAM EN BLOED
H.H. FILIPPUS EN JAKOBUS
H. JOZEF
H.H. MATHIAS
MENSWORDING VAN DE HEER
H.H. JOHANNES DE DOPER
H.H. PETRUS EN PAULUS
H. JAKOBUS
DE MEERDERE
H. LAURENTIUS
OPENBARING VAN DE HEER
OPDRACHT VAN DE HEER
TEN HEMELOPNEMING
VAN MARIA
H. BARTHOLOMEUS
HEILIG DE DAG WAAROP DE VERRIJZENIS VAN DE HEER HERDACHT WORDT
EVENALS DE FEESTEN DIE DE MYSTERIES VAN DE HEER, DE MAAGD MARIA
EN DE HEILIGEN EREN
GEBOORTE VAN MARIA
H. STEFANUS
ONBEVLEKT ONTVANGENIS
VAN MARIA
H.H. SIMON EN JUDAS
H. MATTEUS
GEBOORTE VAN ONZE HEER JEZUS CHRISTUS
H. THOMAS
H. ANDREAS
BAL
ZONDAG
ALLERHEILIGEN
MAANDAG
DIINSDAG
WOENSDAG
DONDERDAG
VRIJDAG
ZATERDAG
DE HEILIGE MAAGD
TOEGEWIJD AAN
TOEGEWIJD AAN JEZUS OP HET KRUIS
TOEGEWIJD AAN HET ALLERHEILIGSTE SACRAMENT
TOEGEWIJD AAN DE HEILIGE JOZEF
TOEGEWIJD AAN DE HEILIGE ENGELEN
MIS VAN DE EERSTE CHRISTENEN
LOOFHUTTENFEEST

De geboden van de Kerk in het algemeen - Eerste gebod van de Kerk - zon- en feestdag houd in eer - Tweede gebod van de Kerk - Hoor wel mis dan elke keer

1. De kerk ontving van Christus, haar Stichter, de macht om geboden te geven die alle christenen moeten onderhouden.
2. Het eerste gebod van de kerk gebiedt ons om zon- en feestdagen te heiligen.
3. Feestdagen zijn dagen die de kerk instelde ter ere van God, de heilige Maagd en de heiligen.
4. Het tweede gebod van de kerk gebiedt ons, op straffe van doodzonde, op zondag en op verplichte feestdagen de heilige Mis bij te wonen.
5. We moeten de volledige mis horen met eerbied en aandacht. De kerk gebiedt ons om bij voorkeur de parochiemis bij te wonen, omdat deze speciaal voor de parochianen wordt opgedragen.

Uitleg van de prent

6. Bovenaan op deze prent zien we een priester die op een kerkelijke feestdag de heilige Mis opdraagt. De gelovigen wonen eerbiedig het heilig Misoffer bij. Daaronder is een danszaal met losbandige mensen die hun eigen pleziertjes hoger inschatten dan het heiligen van zon- en feestdagen. Zij beseffen niet dat losbandig vermaak leidt tot zonde en deze zonde ons recht naar de hel voert.
7. In het midden staan er twee engelen die gelovigen de hemel tonen en hen zo aanzetten om de kerkelijke feestdagen te heiligen. Aan de linkerkant worden de voornaamste kerkelijke feestdagen uitgebeeld die de kerk ons aanraadt om zeker te heiligen. In ons land zijn de verplichte feestdagen Kerstmis, Hemelvaart van de Heer, Tenhemelopneming van Maria en Allerheiligen. De feestdagen die uitgebeeld worden zijn:

* 30/11, H. Andreas, we herkennen hem aan het kruis dat hij vasthoudt en herinnert aan zijn kruisiging
* 8/12, Onbevlekte Ontvangenis van Maria
* 21/12 (sinds 1970: 3/7), H. Apostel Thomas, hij steekt zijn hand in de wonde van Christus en zegt : “Gij zijt mijn Heer en mijn God!”
* 25/12, Kerstmis, een verplichte feestdag
* 26/12, H. Stefanus, hij werd door de joden gestenigd
* 27/12, H. Johannes de evangelist, hij wordt afgebeeld terwijl hij het vierde evangelie schrijft
* 6/1, Driekoningen of Epifanie, we zien hoe de drie wijzen uit het oosten de ster volgden en het kindje Jezus aanbidden
* 2/2, Opdracht van Jezus in de tempel (Onze-Lieve-Vrouw Lichtmis)
* 24/2 (sinds 1970: 14/5), H. Matthias, apostel, we zien hoe de beul de bijl opheft om hem te onthoofden
* 19/3, H. Jozef, de man van Maria, voedstervader van Jezus en patroonheilige van de Kerk
* 25/3, Aankondiging van de Heer (Onze-Lieve-Vrouw Boodschap of Annunciatie)
* 1/5 (sinds 1970: 3/5) HH. Philippus en Jacobus, De H. Philippus werd gekruisigd en de H. Jacobus met een knots doodgeslagen
* Tien dagen voor Pinksteren, Hemelvaart van de Heer, een verplichte feestdag
* Donderdag na het octaaf van Pinksteren, Sacramentsdag, dit is de dag waarop we met processies vieren dat de dat Christus werkelijk aanwezig is in brood en wijn (de eucharistie)
* 24/6, H. Johannes de Doper, hij wordt met een lam afgebeeld omdat hij Jezus aan de joden als de Messias openbaarde met de woorden: “Dit is het Lam Gods dat de zonden van de wereld wegneemt”
* 29/6, De HH. Petrus en Paulus, de H. Petrus draagt twee sleutels omdat Christus hem zei: “Ik zal u de sleutels van de hemel geven.”, de H. Paulus draagt een zwaard, wat herinnert aan zijn onthoofding
* 25/7, H. Jacob de Meerdere, apostel, hij wordt al eeuwenlang vereerd in Santiago de Compostella (Spanje)
* 10/8, H. Laurentius, martelaar, hij werd geroosterd
* 15/8, Tenhemelopneming van Maria, een verplichte feestdag
* 24/8, H. Bartholomeus, apostel, het mes in zijn hand herinnert eraan dat hij levend gevild werd
* 8/9, Geboorte van Maria
* 28/10, HH. Simon en Judas Thaddeus, apostelen
* 1/11, Allerheiligen, een verplichte feestdag, waarop de Kerk alle heiligen in de hemel vereert.

8. Onderaan rechts zien we de afbeelding van het Loofhuttenfeest van de joden. Dat duurde acht dagen.
9. Onderaan links draagt een priester de heilige Mis op in een privaat huis.
10. Onderaan zien we ook een lijstjes die laten zien op welke weekdagen welke vormen van vroomheid in het bijzonder moeten beoefend worden.
11. De voornaamste feesten van de Israelieten in het Oude Testament waren:

* het Paasfeest (Hebreeuws voor “overgang”), ingesteld voor hun verlossing uit Egypte, toen een engel van God hun huizen ongemoeid liet en Egyptenaren vermoordde.
* Het Pinksterfeest (Grieks voor “vijftigste”). Dit werd gevierd vijftig dagen na Pasen ter nagedachtenis van de verkondiging van de tien geboden op de berg Sinaï en ook als dankzegging voor de oogst.
* Het Loofhuttenfeest, als dankbare herinnering aan de weldaden die ze van God mochten ontvangen tijdens hun veertigjarige tocht door de woestijn, toen ze in tenten of hutten sliepen.

feesten van de Israelieten

IN DE PAASTIJD DE HEILIGE COMMUNIE ONTVANGEN
HEMELVAART VAN DE HEER
TEN MINSTE EENMAAL PER JAAR BIECHTEN
PINKSTEREN
H. DRIE-EENHEID
H. SACRAMENT
H.H. PETRUS EN PAULUS
TENHEMELOPNEMING VAN MARIA
GEBOORTE VAN MARIA
DE HEILIGE ROZENKRANS
ALLERHEILIGEN
ALLERZIELEN
ONBEVLEKTE ONTVANGENIS VAN MARIA
GEBOORTE VAN ONZE HEER JEZUS CHRISTUS
DE BIECHT BIJ DE APOSTELEN
OPENBARING VAN DE HEER
OPDRACHT VAN DE HEER
OP WEG NAAR DE HEMEL
JAARLIJKSE TOCHT VAN DE CHRISTEN
BAL

De geboden - Derde gebod van de Kerk - Biecht ten minste eens per jaar uw zonden - Vierde gebod van de Kerk - en rond pasen nut onze Heer

1. Het derde gebod van de Kerk verplicht alle gelovigen om tenminste één keer per jaar te biechten te gaan.
2. Gedurende meer dan een jaar niet biechten is een doodzonde, omdat we daarmee in een zwaarwichtige zaak ongehoorzaam zijn aan de Kerk.
3. Door een slechte biecht voldoen we niet aan onze verplichting om jaarlijks te biechten. Christus en de Kerk gebieden ons immers om een goede biecht te spreken.
4. De Kerk verlangt dat we zeker rond Pasen biechten, om ons goed op de Paascommunie voor te bereiden.
5. De verplichting om jaarlijks te biechten vangt aan wanneer we tot de jaren van verstand gekomen zijn.
6. Het vierde gebod van de Kerk verplicht alle gelovigen die tot de jaren van verstand gekomen zijn om tenminste één keer per jaar, nl. tijdens de Paastijd, te communie te gaan.
7. Iedereen moet de Paascommunie ontvangen in zijn eigen parochiekerk.
8. Het is een doodzonde om tijdens de Paastijd niet te communiceren omdat we daardoor in een belangrijke zaak aan God ongehoorzaam zijn. We tonen daarmee verachting voor Gods grootste weldaad en geven ergernis aan de naaste.
9. De Kerk gebiedt ons weliswaar enkel om minstens eenmaal per jaar te biechten en de communie te ontvangen, maar zij verlangt ook vurig dat wij deze godsvruchtige oefeningen dikwijls zouden verrichten.
10. De Kerk verlangt dat omdat ze beseft hoe moeilijk het is om een christelijk leven te leiden als we slechts éénmaal per jaar biechten en communiceren. Daarom raadt zij ons aan om dagelijks de hostie of "Engelenbrood", te nuttigen.

Uitleg van de prent

11. Bovenaan rechts zien wij een reeks feestdagen waarop de Kerk wenst dat wij biechten en communiceren. Deze feesten zijn:

* Pinksteren
* H. Drie-eenheid
* Feest van het heilig Sacrament
* Feestdag van de heilige Petrus en Paulus
* Tenhemelopneming van Maria
* Feest van de heilige Rozenkrans
* Allerzielen
* Allerheiligen
* Onbevlekte ontvangenis van Maria
* Kerstmis
* Openbaring van de Heer (Driekoningen)
* Opdracht van de Heer in de tempel (Lichtmis)

12. Links zien we de Poort van de Vasten, die de Kerk opent voor de goede christenen. Door gebed en boetvaardigheid bereidt ze de christen voor op de biecht en de Paascommunie. Niet alle christenen luisteren naar de stem van de Kerk; velen verzuimen hun godsdienstige plichten en verkiezen meer wereldse vermaken.
13. In het midden van de prent zien we een danszaal met mensen die hun losbandige pleziertjes verkiezen boven hun eigen zielenheil.
14. Boven de Poort van de Vasten staat een biechtstoel. De gelovigen die er biechten ontvangen vergiffenis voor hun zonden en herstellen zo hun gemoedsrust en vriendschap met God. Vanop het kruis dat zich boven de biechtstoel verheft, geniet de boeteling van de verdiensten van Christus' bloed en dood. Rechts van de biechtstoel zien we christenen die hun Paasplicht vervullen en in de communie een voorschot op het eeuwig leven ontvangen. Daarom zien we ook hoe ze na de communie tot Jezus opklimmen die ten hemel stijgt. Het verbeeldt hoe de gelovigen bezit nemen van het geluk dat Jezus hen beloofde met de woorden: *"Wie mijn vlees en bloed eet en drinkt, die bezit eeuwig leven."*
15. Onderaan rechts zien we de Israelieten die rond een tafel zitten om het Paaslam te nuttigen. Boven hen vliegt een engel met een schitterend zwaard in de hand, om de eerstgeboren kinderen van de Egyptenaren ter dood te brengen. Net zoals de Israelieten van de dodende engel gespaard bleven door hun deurstijlen in te smeren met het bloed van het Paaslam, en het vlees ervan te eten, zo ook kunnen christenen het eeuwige vuur van de hel vermijden door hun ziel te zuiveren in de biecht en het lichaam van Christus te nuttigen.
16. De biecht heeft altijd bestaan, zelfs ten tijde van de apostelen. Links zien we christenen die beurtelings naderen tot de heilige Paulus om hun biecht te spreken. Dat gebeurde o.m. in Efeze waar Paulus gepredikt had. Vele mensen namen het geloof aan en kwamen hun zonden aan hem belijden.
17. Jezus is de bron van de goddelijke genade, die het bovennatuurlijke leven van de ziel is. Jezus is als een onuitputtelijke bron waaraan de dorstige ziel zich steeds kan laven. Hij is een bron die het vuur van alle hartstochten kan blussen. Jezus verlangde oneindig veel naar het heil van de mensen, zozeer dat hij zelf zijn honger en dorst trotseerde wanneer Hij mensen kon helpen. Hij onderrichtte met grote liefde de Samaritaanse vrouw over de geheimen van Gods Rijk en schonk overvloedige genade aan de Samaritanen. Laten wij ons vaak tot Hem wenden en ons laven aan het levend water van de goddelijke genaden die Hij ons in zijn sacramenten zo mild schenkt voor de reiniging en heiliging hier beneden en voor onze eeuwige zaligheid.

Joh 6:54 Jezus geeft vijfduizend mensen te eten

EN OP VASTENDAGEN VASTEN
OP ONTHOUDINGSDAGEN GEEN VLEES GEBRUIKEN
QUATERTEMPERDAGEN
EN VIGILIËN
ZOMER
VASTEN
LENTE
HERFST
STILTE
VERSTERVING
GEBED
WINTER
RETRAITE

De geboden - Vijfde gebod van de Kerk - Hou de vasten ongeschonden

1. Het vijfde gebod van de kerk gebiedt ons om te vasten tijdens de veertigdagentijd, op de quatertemperdagen en op bepaalde vigiliedagen.
2. Vasten betekent dat we ons onthouden van verboden gerechten en slechts éénmaal per dag een volledige maaltijd tot ons nemen. Het is wel toegestaan om 's morgens een stukje brood te eten en 's avonds een lichte maaltijd te verorberen.
3. In principe moet de volledige maaltijd 's middags genomen worden en de lichte maaltijd 's avonds. Het is evenwel toegelaten om deze volgorde om te wisselen.
4. Bij vasten hoort ook onthouding, tenzij mits uitdrukkelijke toestemming van de Kerk.
5. Onthouding wil zeggen dat we geen vlees en vet eten. Op sommige dagen is dit trouwens verplicht.
6. Mensen die van de Kerk de toestemming hebben gekregen om niet te vasten, moeten niettemin de onthoudingsplicht nakomen op de daartoe door de kerk ingestelde dagen.
7. Elke gelovige die minstens 21 jaar oud is, moet deelnemen aan de vasten.
8. We kunnen van de verplichting om te vasten ontslagen worden, bv. wanneer we ziek zijn, zware arbeid moeten verrichten of een andere gegronde reden hebben.
9. De redenen waarom de veertigdaagse vasten voor Pasen werd ingesteld, zijn:
* ter ere van de veertigdaagse vasten van Jezus in de woestijn;
* als boetedoening voor onze zonden;
* om ons goed op het Paasfeest voor te bereiden door onszelf dingen te ontzeggen.

10. Dit gebod houdt ook het verbod in om 's vrijdags vlees te eten. Als we dat toch doen, begaan we een doodzonde, tenminste als we geen gegronde reden hebben om het toch te doen.
11. De Kerk stelde deze wekelijkse onthouding op vrijdag in, om het sterven van Christus op het kruis te gedenken en om er ons wekelijks aan te herinneren dat het belangrijk is om zichzelf dingen te kunnen ontzeggen.

Uitleg van de prent

12. Bovenaan op deze prent zien we Christus die door de duivel bekoord wordt nadat Hij veertig dagen en nachten gevast had. Satan sprak: *"Als U de Zoon van God bent, zeg dan dat deze stenen brood worden.' Hij antwoordde: 'Er staat geschreven: De mens zal niet leven van brood alleen, maar van ieder woord dat uit de mond van God komt.'"*
13. Rechts op de prent zien we hoe een priester op Aswoensdag gelovigen tekent met het askruis en zegt: "Gedenk mens, dat gij as zijt en tot as zult terugkeren."
14. De Kerk stelde quatertemperdagen in
* om de jaargetijden aan God toe te wijden;
* om Gods zegening af te smeken over de vruchten van de aarde;
* om Gods genade te bekomen voor de dienaren van de Kerk, die gewoonlijk op de zaterdag van de quatertemperdagen hun priesterwijding ontvangen.

Links wordt de wijding van de subdiakens afgebeeld op de quatertemperdagen van de zomer. Daaronder zien we hoe diakens gewijd worden op de quatertemperdagen van de herfst. Helemaal onderaan zie we de handoplegging die priesters ontvangen tijdens hun wijding op de quatertemperdagen van de winter. Een beetje hoger, rechts, wordt de priesterwijding tijdens de quatertemperdagen van de lente voorgesteld door de heiliging van de handen die plaatsvindt tijdens een priesterwijding.
15. Vigiliedagen zijn dagen van onthouding en vasten die aan bepaalde feesten voorafgaan. Ze dienen om ons door onthouding goed voor te bereiden op de komende hoogdag.
16. De vigiliedagen worden op deze prent afgebeeld in vierhoekige of ronde lijstjes. De eerste zijn de verplichte vigiliedagen, de tweede de vrijblijvende.
17. De in ons land verplichte vigiliedagen zijn, van links naar rechts: Pinksteren, het Feest van de heilige Petrus en Paulus, Tenhemelopneming van Maria, Allerheiligen en Kerstmis.
18. Bovenaan rechts zien we de oude man Eleazar, één van de beroemdste Israelieten onder de vervolging van Antiochus. Ze probeerden hem bij wet te verplichten om vlees te eten, maar hij bleef zijn God trouw en deed het niet.
19. Het bovenste deel van de prent stelt een feestmaal voor waarbij er op vrijdag verboden vlees wordt opgediend. Daaronder zijn er mensen die zich tijdens de vastentijd aan losbandige vermaken overgeven. Daaronder nog zien we een afbeelding van de hel, waar dergelijke zondaars terechtkomen.
20. Onderaan links voorspelt de profeet Jonas de vernietiging van Ninive.
21. Rechts spoort Johannes de Doper de joden aan om boete te doen en zich zo op de genaden van de zaligheid voor te bereiden die Christus ging brengen: *"Bekeer u, want het koninkrijk der hemelen is ophanden"*
22. De profeet zei: *"Veertig dagen nog, en Nineve wordt met de grond gelijk gemaakt!"*. De inwoners bekeerden zich en Jahweh, die de dood van de zondaars niet wenste, erbarmde zich over de stad. Laten wij doen zoals de inwoners van Ninive en tot inkeer komen.

Mt 4:3-4 Door de duivel op de proef gesteld, 2 Mak 6:18-31 De marteldood van Eleazar, Mt 3:2 Verkondiging en doop door Johannes, Jon 3:4

De heilige Augustinus wandelde op het strand en probeerde het mysterie van de Allerheiligste Drievuldigheid te doorgronden. Hij zag plots een kindje dat in het zand een kleine put had gegraven en met een kommetje water uit de zee schepte om het in de put te gieten. “Mijn kind, wat ben je van plan met dat water?” — “Ik wil al het water van de zee in deze put gieten. Het zal voor mij gemakkelijker zijn al het water van de zee in deze put te gieten, dan voor u het mysterie van de Allerheiligste Drievuldigheid te doorgronden.” Na dat laatste antwoord verdween het kind. Het was een engel die, in de gedaante van een kind, aan de heilige Augustinus te kennen gaf dat het mysterie van de Allerheiligste Drievuldigheid ondoorgrondelijk is voor een geschapen geest.

www.prentencatechismus.org